

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

URIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 201-202 / octombrie 2011

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Începând din 2001, în fiecare an, la 26 septembrie de Ziua Europeană a Limbilor, sărbătorim bogăția lingvistică a Europei. În ultimul deceniu, peisajul lingvistic al Europei a devenit mai complex. Extinderea Uniunii Europene, dereglementarea legilor privitoare la ocuparea forței de muncă și globalizarea au sporit caracterul multilingv al multor state, înmulțind numărul etniilor și limbilor care pot fi întâlnite pe continent. În prezent, Uniunea Europeană numără 500 de milioane de cetățeni, 27 de state membre, 3 alfabete și 23 de limbi oficiale, dintre care unele sunt de circulație internațională. La acestea se pot adăuga încă aproximativ 60 de limbi regionale și minoritare.

Respectul pentru diversitate lingvistică se află astăzi, mai mult ca niciodată, în centrul proiectului european. Diferențele lingvistice și culturale care există între noi nu mai sunt percepute ca obstacole

voltare, multilingvismul căpătând un rol important. Politica Uniunii Europene în domeniul multilingvismului transmite un mesaj clar: fiecare cetățean al Uniunii ar trebui să aibă posibilitatea de a comunica adecvat, de a-și pune în valoare potențialul și de a beneficia în mod optim de oportunitățile oferite de o Uniune Europeană modernă și inovatoare, de asemenea, fiecare cetățean al Uniunii ar trebui să aibă acces la formare lingvistică corespunzătoare sau la alte modalități de a depăși obstacolele lingvistice din viața de zi cu zi, de la locul de muncă și din comunicarea în Uniunea Europeană. În spiritul solidarității, chiar și acele persoane care nu pot învăța limbi străine ar trebui să dispună de mijloace corespunzătoare de comunicare, care să le permită accesul la mediul multilingv în care trăiesc.

Învățarea limbilor străine deschide uși către alte culturi și construiește punți de legătură cu membrii

peană, dar lipsa competențelor lingvistice împiedică mulți oameni să beneficieze de ele. În condițiile globalizării și ale noilor forme de proprietate cetățenii au din ce în ce mai multă nevoie de cunoașterea altor limbi pentru a putea lucra eficient chiar și în propriile țări.

În final, aș sublinia latura umană a multilingvismului: o punte de legătură între oameni, o punte de legătură pentru înțelegerea reciprocă.

În toată Europa, cu prilejul Zilei Europene a Limbilor se desfășoară activități care stimulează oamenii să se orienteze spre studiul limbilor străine sau perfecționarea cunoștințelor dobândite deja. În țara noastră, la 25 septembrie a.c., Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDFP), în parteneriat cu Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) și cu Reprezentanța Comisiei

10 ani de diversitate lingvistică în România

care ne împiedică să urmărim idealul comunitar sau să realizăm aprofundarea integrării europene. Dimpotrivă, acestea sunt considerate o valoroasă sursă de bogăție și un avantaj pentru Europa.

O cale excelentă de a-i apropia pe cetățenii Uniunii Europene, de a le asigura accesul la informație și de a le oferi posibilitatea de a-și exprima părerile este multilingvismul. Din punctul de vedere al lingvisticii generale, multilingvismul constă în folosirea curentă de către aceeași persoană a mai mult de două limbi. Voi ilustra această definiție prin următorul exemplu la nivelul limbilor regionale sau minoritare: polonezii din Cacica, județul Suceava, după stabilirea lor aici, s-au aflat într-un contact permanent cu vorbitorii de limbă română și de limbă ucraineană, învățând foarte bine cele două limbi. La sfârșitul secolului trecut, populația vârstnică vorbea în plus și limba germană, însușită în timpul Imperiului Austro-Ungar. Acest lucru a permis polonezilor să intre în dialog și să colaboreze strâns cu populația românească, cu populația ucraineană și, parțial, cu cea germană.

Trebuie spus de la început că învățarea limbilor străine atrage după sine descoperirea unor culturi noi, posibilitatea de a căpăta o perspectivă diferită asupra lumii și de a-i înțelege mai bine pe cei din jur. Și în trecut erau persoane care vorbeau mai multe limbi. Lingvistul V. Vildomec, *Multilingualism* (pag. 55) dă câteva exemple de poligloți. Astfel, academicianul ucrainean A. Krymskyi (1871-1942), de profesie lingvist, vorbea liber aproape 60 de limbi; cardinalul Giuseppe Mezzofanti (1774-1849) vorbea 56 de limbi, iar lingvistul danez Rasmus Rask (1787-1832) putea citi în peste 50 de limbi. Totuși, din punctul de vedere al gradului de cuprindere socială a fenomenului, multilingvismul era apanajul unui număr limitat de persoane.

Astăzi, lumea a intrat într-o nouă fază de dez-

comunităților care le vorbesc. Este o experiență din care toată lumea are de câștigat. Uniunea Europeană a recunoscut necesitatea imperioasă de a crea relații armonioase între diversele culturi existente în societatea noastră. Referința la dialog implică necesitatea de a înțelege și a respecta limbile prin care se exprimă diferitele culturi. Multilingvismul face posibil acest dialog, reducând riscul de a avea comunități care se închid în ele însele și construind o societate mai puțin vulnerabilă la conflicte.

Procesul de învățare a limbilor străine s-a dezvoltat foarte repede în statele membre ale UE și deja mai mult de jumătate dintre elevii studiază două limbi străine. Mai sunt, însă, multe de făcut pentru a avea o schimbare profundă. Învățarea limbilor străine de la o vârstă fragedă reprezintă un element de bază pentru dobândirea de competențe lingvistice, ulterior în cursul perioadei de școlarizare. Dar învățarea limbilor străine nu ar trebui să se limiteze la cadrul școlar. Sunt necesare cursuri de limbi străine, adaptate corespunzător, și pentru alte categorii precum persoanele din învățământul profesional, nelingvistic sau adulții. La nivelul Uniunii Europene a fost înființat un grup de experți pentru a oferi sprijin și consiliere în vederea lansării de noi inițiative și idei privind o abordare globală a multilingvismului în toată Europa. Concluziile grupului de experți s-au concentrat asupra necesității de a sensibiliza și a motiva cetățenii să învețe limbi străine, asupra folosirii mijloacelor de comunicare în masă pentru a crește interesul pentru învățarea limbilor străine.

Cunoașterea mai multor limbi străine reprezintă un atu incontestabil în afaceri. Întreprinderile devin mai competitive, iar cetățenii pot avea o mai mare mobilitate.

Niciodată n-au existat mai multe oportunități ca acum de a lucra sau de a studia într-o altă țară euro-

Europe în România (RCER), a organizat, la Băneasa Shopping City, evenimentul cultural „Multilingvism - voci și culoare“. Manifestarea și-a propus să scoată în evidență importanța învățării și utilizării limbilor moderne și materne în Europa de astăzi, să promoveze activități care implică utilizarea limbilor și a instituțiilor ce oferă servicii în domeniul lingvistic și cultural, să încurajeze achizițiile lingvistice la orice nivel și la orice vârstă. A fost, totodată, un prilej de promovare a limbilor minorităților naționale, a limbilor mai puțin cunoscute și implicit a culturii exprimate în toate aceste limbi. De asemenea, a fost o zi a comunicării și a dialogului.

În ceea ce privește agenda zilei, organizatorii au amenajat spații în care participanții au desfășurat: lecții scurte de predare a unor cuvinte și expresii uzuale în limbile minorităților, concursuri de recunoaștere a unei limbi, scurte spectacole de cântece, dansuri și teatru, prezentări de filme, spoturi, emisiuni TV pentru a pune în valoare diferite limbi, standuri cu cărți, broșuri și ziare ale minorităților etc.

Comunitatea ucrainenilor din România a luat parte activă la celebrarea Zilei Europene a Limbilor. Ansamblul artistic „Zorea“, condus de dna Iaroslava Colotelo, a interpretat cinci cântece populare ucrainene și dansul „Verchovynka“ care i-au încântat pe participanți. Întregul program a fost o reușită. Iată o mostră a unei agenții de PR engleze care lucrează pentru Reprezentanța Comisiei Europene: „Vă felicităm mai ales pentru modul în care a decurs partea de program artistic și pentru calitatea prestației artiștilor. A fost un eveniment foarte reușit, cred eu, iar eforturile au fost încununat de succes. Și nu spun doar eu asta. Am fost martorul comentariilor pozitive din partea audienței. Încă o dată felicitări tuturor“.

Ion ROBCIUC

Corul „Zadunaiska Sici” - Tulcea la cea de-a XX-a aniversare

„Am strâns toamnă după toamnă” și iată-ne ajunși la frumoasa vârstă de 20 de toamne.

E mult sau puțin?

Dacă facem o retrospectivă a evenimentelor ce s-au derulat în acești 20 de ani, putem afirma, cu certitudine, că e mult.

Primul pas a fost făcut în octombrie, toamna anului 1991. Un grup de cinci eleve, clasa a IX-a de la Liceul Pedagogic Tulcea, a optat pentru studiul limbii materne, limba ucraineană, pe lângă celelalte obiecte de învățământ.

După o perioadă scurtă de inițiere a elevelor mele în tainele limbii materne, fetele și-au exprimat dorința să învețe la sfârșitul orelor câte un cântec ucrainean. Având voci frumoase, în scurt timp am alcătuit un repertoriu „de-al nostru”.

Președintele de atunci al UUR - filiala Tulcea, Mircea Terente, a venit cu propunerea să facem un cor al organizației locale, adunând în jurul elevelor și alți tineri și adulți iubitori de muzică și cunoscători ai limbii ucrainene. Până la mijlocul lunii octombrie s-a format un cor cu peste 25 de persoane. Au început repetițiile la sediul UUR, unde s-a prezentat și primul spectacol cu prilejul sărbătorilor de iarnă, 1991-1992.

La 9 martie 1992, pentru prima dată în orașul nostru a avut loc aniversarea a 178 de ani de la nașterea poetului ucrainean Taras Șevcenko. În sala de festivități a Liceului de Artă „George Georgescu”, elevii au recitat din lirica lui Șevcenko, iar corul a interpretat cântece pe versurile poetului romantic.

În vara anului 1992, organizația noastră a fost gazda Festivalului internațional al cântecului și dansului ucrainean. Cu acest prilej, i-am cunoscut pe membrii unor ansambluri de prestigiu din Kiev, Izmail, Odesa, Cernăuți, dar și pe conașionalii noștri din Suceava, Sighet, Banat. La acest festival, corul nostru a primit numele de „Zadunaiska Sici” (Sicea Transdunăreană), după numele organizației paramilitare a cazacilor ucraineni stabiliți în zona Dobrogei de Nord după lichidarea armatei din Sicea Zaporojeană, de către Ecaterina a II-a, în anul 1875. Unii dintre noi nici nu cunoșteau semnificația acestei denumiri. Mult regretatul președinte al UUR, Ștefan Teaciu, care venise cu această propunere, a explicat de ce s-a gândit la acest nume și ce semnificație are el pentru ucrainenii din ținutul Dobrogei de Nord.

Purtând acest nume, am reușit ca, de-a lungul celor 20 de ani, să facem cunoscut istoricul etniei noastre, obiceiurile, tradițiile, cântecele vechi, pe care le-am cules din memoria bunicii și părinților noștri, iar domnul profesor Virgil Rițco, cu sprijinul UUR - București, a publicat un volum cu cântece culese de către unii membri ai corului nostru.

Organizarea acțiunilor culturale în satele și comunele din județul Tulcea, unde etnia ucraineană este majoritară (Caraorman, Crișan, Sf. Gheorghe, Letea, Dunavățul de Jos, Murighiol, Chilia Veche, Pardina, Ceatalchioi, Sulina, Ciucurova, Fântâna Mare, Telița), ne-a permis să adunăm în jurul corului nostru cât mai mulți tineri dornici să facă parte din organizație, să participe la evenimentele ce se derulau în perioada aceea.

Cu sprijinul conducerii UUR - București, a Ministerului Culturii și Cultelor - reprezentat

de consilierul Iaroslava Colotelo și al organizațiilor noastre locale, membrii corului au contribui la organizarea evenimentului cultural „Zilele culturii ucrainene” ce s-a desfășurat bianual timp de peste un deceniu. Datorită existenței acestui eveniment cultural, de-a lungul anilor, s-a reușit antrenarea localnicilor în organizarea unor expoziții cu obiecte tradiționale din viața satului, în pregătirea programelor artistice, în promovarea unor obiceiuri specifice locului.

După 20 de ani de activitate culturală, nu am intenția să enumăr toate evenimentele la care a participat corul „Zadunaiska Sici”, pe plan local, național sau internațional. Indiferent de locul unde ne aflăm și publicul căruia ne adresăm, am încercat să dăruim din inimă cântecul nostru ucrainean, să transmitem emoție și bucurie. Știu că de cele mai multe ori am reușit, deoarece corul nostru a avut, mereu, în componența sa, oameni minunați, talentați, dornici să cânte și să transmită cântecul generațiilor viitoare.

Din corul „Zadunaiska Sici”, de-a lungul celor 20 de toamne, au făcut parte peste 200 de oameni. Primii membri pot fi văzuți în filmul realizat de reporterii din Cernăuți, cu prilejul Festivalului internațional al cântecului și dansului ucrainean, iunie 1992, Tulcea. Alături de cele cinci eleve: Terente Mirela, Ftomenco Mădălina, Grigore Magda, Maxim Simona, Coțolenco Daniela, veți recunoaște pe: Mircea Terente, Grigore Damianov, Maria Efimov, Florica Visterneanu, Marian Visterneanu, Alina Coțolenco, Frusina Coțolenco, Mariana Safca, Mirela Iușca, Maria Carabin. În urma festivalului, numărul membrilor corului s-a dublat; pe parcurs s-a triplat cu tinerii care au început să învețe limba ucraineană în zilele de sâmbătă și duminică.

Fostele mele eleve, în prezent, au familie, copii; se află în diferite colțuri ale țării. Cu prilejul aniversării, le urez să fie fericite alături de cei dragi și să nu uite să transmită cântecul mai departe, indiferent unde sunt.

Ar trebui să umplu multe pagini cu numele persoanelor care, într-o anumită perioadă, au făcut sau fac parte din corul „Zadunaiska Sici”, dar mă voi rezuma să amintesc doar numele unor oameni foarte talentați, care au susținut partea solistică a corului nostru. Dintre tineri s-au remarcat: Terente Mirela, Grigore Magda, Butiri Floare Ana, Iușca Mirela, Tecliceanu Iacob, Teodorov Lioara, Lupșac Ștefan și Artamanov Iulia - o voce de aur, în prezent artist liric la Filarmonica „George Enescu” din București. Dintre cei adulți, s-au remarcat: Efimov Maria, Butiri Tudosia, Boiciuc Victoria, soții Sidorencu Florica și Mihai, Ivanov Anani. Mulțumiri deosebite vreau să aduc domnului profesor Mironov Dan și domnului Condrat Luchian, prezenți la toate repetițiile și spectacolele noastre, cu acordeoane, fără de care, parcă ne era teamă să începem cântecul.

Aș fi dorit să aduc mulțumiri unor oameni deosebiți, care au fost alături de noi până în ultimele zile ale vieții lor, dar e prea târziu. Ei au fost: Gheba Ion, Mincu Mihail, Varenic Afanasie, Frățilă Maria, Demidov Vasile, soții Furtunov Zenobia și Iosif; ultimul plecat dintre noi, mult regretatul nostru toboșar, om de mare

omenie, Scipanov Dionisie. Nu-i vom uita și-i vom pomeni veșnic!

În prezent, corul „Zadunaiska Sici” s-a îmbogățit cu mai multe talente tinere, care știu a cânta, dar și a dansa foarte bine.

Douăzeci de toamne: E mult sau puțin?!

Acum pot afirma că am scris despre puține lucruri, evenimente care s-au petrecut în această perioadă.

Doresc să transmit, cu acest prilej, din partea membrilor corului, mulțumiri celor care ne-au acordat sprijin moral și material de-a lungul timpului: conducerii centrale a UUR - București, președinților care au condus organizația noastră, Ministerului Culturii și al Cultelor, Consiliului Județean și Primăriei Tulcea, mass-mediei locale și naționale și sponsorilor.

În încheiere, nu-mi rămâne decât să vă urez, celor care ați cântat măcar un timp limitat în corul nostru, celor care cântați în prezent, celor care ați cântat de la început și până în prezent, multă sănătate, prosperitate, fericire și încercați să transmiteți cântecul ucrainean copiilor și nepoților voștri!

Maria CARABIN

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737**

**E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Gheorghe Andrașciuc
Ștefan Buciuța
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu**

**Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART ORGANIZATION SRL”**

Salonul de Carte, Presă și Muzică, Tradiții Artizanale - Mediaș 2011

În perioada 6-10 septembrie a.c., în centrul orașului Mediaș a avut loc „Salonul de Carte, Presă și Muzică, Tradiții Artizanale“ unde, pe lângă oferta editorială pentru toate vârstele, s-au prezentat și comunitățile etnice din România, și anume: Uniunea Ucrainenilor din România (UUR), Asociația Italianilor din România, Uniunea Democrată a Maghiarilor din România, Uniunea Croaților din România, Asociația Macedonenilor din România, Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România, Uniunea Elenă din România, Forumul Democrat al Germanilor din România,

Federația Comunităților Evreiești din România, Asociația Liga Albanezilor din România, Comunitatea Rușilor Lipoveni din România, Comunitatea Culturală a Rutenilor din România.

Deschiderea oficială a salonului a avut loc la data de 6 septembrie începând cu orele 15:00, unde pe lângă oficialități au fost invitați și Ansamblul de dansuri „Sokoly“ condus de doamna profesoară Geta Petrețchi și Grupul artistic „Călina roșie“ coordonat de președintele filialei Maramureș a UUR, dl Miroslav Petrețchi, care, în ciuda condițiilor meteo nefa-

vorabile, a reușit să încânte publicul prezent cu melodii și dansuri ucrainene, efortul lor fiind răsplătit cu ropote de aplauze.

Uniunea Ucrainenilor din România reprezentată prin Nicolae Miroslav Petrețchi și Semeniuc Larisa la acest salon a prezentat obiceiurile și portul ucrainean specific mai multor zone din România, cărți și publicații ale UUR, precum și un DVD realizat cu ajutorul dlui Miroslav Petrețchi despre portul și tradițiile ucrainenilor din România.

Nicolae Miroslav PETREȚCHI

Consiliul Local din Poienile de sub Munte, în parteneriat cu Asociația pentru dezvoltarea locală „Ivan Krevan“ din comuna Repedea, România, Consiliul Raional din Verhovyna și Consiliul Local din Zelene, Ucraina, implementează proiectul „Centrul Cultural Huțul“, care se derulează timp de doi ani (16 decembrie 2010 - 15 decembrie 2011). Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană prin Programul de cooperare transfrontalieră E.N.P.I. Ungaria-Slovacia-România-Ucraina, valoarea totală a lui fiind de 250.000 de euro. Scopul acestui proiect este păstrarea, valorificarea și conser-

bine gospodărite, nu am întâlnit peisaje dezolante ca pe traseul de la noi Borșa-Cârlibaba.

De la Iasinea, am luat-o la dreapta spre Verhovyna, drum ce trece prin stațiunea turistică Vorochta, renumită prin pârtiile sale de schi și trambuline înscrise în circuitul european al săritorilor cu schiul. Am avut norocul să vedem antrenamentul lotului de săritori cu schiuri la cele două trambuline adaptate pentru sărituri în condiții de vară. Am pornit mai departe spre Verhovyna, o localitate pitorească pe valea Ceremușului, unde în fața Consiliului Raional Verhovyna ne-a întâmpinat dl Iaroslav N. Kikinciuk, președintele Consiliului Raional Verhovyna, un bărbat prietenos și vesel, care ne-a cazat într-un motel construit din lemn și dotat conform cerințelor actuale. Aici la

desfășurat acțiunea filmului „Umbrele strămoșilor uitați“ este o gospodărie tipică huțulă căreia localnicii îi spun „Hrajda“; acum este casă-muzeu cu unelte și obiecte de tip gospodăresc specifice huțulilor.

Sâmbătă după masă am participat la o dezbateră pe tema proiectului la care au luat cuvântul domnul Ștefan Oncia, primarul comunei Poienile de sub Munte, domnul Iaroslav N. Kikinciuk, președintele Consiliului Raional Verhovyna, domnul Vasyl Nahirneak, scriitor, autorul cărții „Pentru gloria tridentului de aur“ (Vo slavu zolotoho tryzuba); Ivan I. Mețkaniuk, președintele Consiliului Local Zelene, Chașcec Ilie - preot ortodox Poieni; Mihai Cucicea - directorul Liceului Ucrainean „Taras Șevcenko“ din Sighet; Mihai Macioca - învățător Poieni și alții.

Cu ocazia dezbaterii s-au înmănat cadouri. Preotul Chașcec a donat bisericii din Zelene o icoană sfințită, iar domnul primar Ștefan Oncia a dăruit Consiliului Local Verhovyna piese de artizanat specifice zonei Maramureșului, după care am cântat împreună cu prietenii noștri

Drumeție,

varea patrimoniului cultural al huțulilor din zona transfrontalieră româno-ucraineană.

Pe agenda de lucru a acestui proiect sunt prevăzute întâlniri bilaterale, dezbateri, simpozioane, schimburi de experiență, reparații capitale la Căminul Cultural din Poienile de sub Munte, precum și dotarea căminelor culturale din Poienile de sub Munte și a Casei de Cultură din localitatea Zelene, Ucraina, cu toate cele necesare bunei funcționări cultural-educative. Toate aceste acțiuni prevăzute în proiect au ca scop promovarea și valorificarea patrimoniului cultural al huțulilor care locuiesc la hotarul dintre România și Ucraina.

Conform agendei de lucru a proiectului, în perioada 26-28 august a.c., un grup de 18 persoane din Poienile de sub Munte și Repedea din Maramureș, format din reprezentanți ai administrației publice locale, școlilor, parohiei ortodoxe ucrainene, precum și alți reprezentanți ai comunităților de pe Valea Ruscovei, au participat la un schimb de experiență în domeniul cultural-artistic și la culegerea de folclor în patria huțulilor Verhovyna, regiunea Ivano-Frankivsk, Ucraina. Organizatorii acestei acțiuni - manager de proiect Ion Beuca și expert Vasile Benzar - au întocmit un itinerar foarte frumos, plăcut și instructiv, care a început cu un popas la centrul geografic al Europei, dovedindu-se a fi și teritoriul unde viețuiesc huțulii. De aici, din centrul Europei, am pornit spre orașul Verhovyna, centrul huțulilor. Urmând firul tumultuos al Tisei, am traversat prin locuri de o rară frumusețe și localități cu rezonanțe istorice, Rachiv și Iasinea, unde demult se organizau renumitele piețe și târguri pentru gospodarii din Transcarpatia și Regiunea Subcarpatică care făceau schimburi de produse animale pe cereale, unelte agricole, arme, artizanat, cherestea și pe produse din lemn. Tot aici se întâlneau meșterii huțuli din Maramureș cu cei de dincolo de Tisa, din securea și dalta cărora au fost create adevărate obiecte de artă și artizanat. Pe drumul nostru am trecut prin păduri

schimb de experiență

Verhovyna, ca de altfel în tot ținutul huțul, predomină clădirile din lemn. După ce ne-am cazat, am fost conduși de dl Vasyl Nahirneak - scriitor, am vizitat casa-muzeu a renumitului culegător de folclor, interpret vocal și instrumental al muzicii ucrainene, dl Roman Kumlik. Acest artist și-a supraetajat casa ca să facă loc colecției sale impresionante de instrumente muzicale, unelte și costume populare huțule. După ce ne-a prezentat colecția sa, dl Roman ne-a demonstrat talentul și iscusința sa de interpret vocal și instrumental, cântând la toate instrumentele muzicale din colecție, de la drâmbă la cimpoi. De la Kumlik am cules mai multe proverbe, zicători și cântece populare ucrainene ale huțulilor. Am plecat de la domnul Kumlik cu o foarte bună dispoziție, dar și cu gândul cum am putea să-i ajutăm și să stimulăm pe culegătorii și interpreții noștri pentru păstrarea nealterată a tradițiilor noastre locale. Seara, în jurul unui foc, am recitat poezii, am cântat și am spus glume. Sâmbătă ne-am deplasat la Kryvorivnea, o localitate situată într-o depresiune pitorească pe malul Ceremușului, localitate cu vechi și bogate rezonanțe istorice pentru toată Ucraina, căci aici au poposit mari personalități literare și artistice ale Ucrainei. Aici a trăit și a creat o bună parte din viața sa poetul, publicistul și omul politic ucrainean Ivan Franko. Casa în care a locuit, acum este casă-muzeu care îi poartă numele. În această localitate a poposit și scriitorul Mychailo Koțiubynskyi care, din dragoste față de huțuli, a scris „Umbrele strămoșilor uitați“, operă după care s-a turnat și filmul cu același nume tot aici în Kryvorivnea. De fapt, aici au fost turnate și filmele „Dovbuș“ și „Annycaika“. Casa unde s-a

în patria huțulilor

huțuli cântece ucrainene, kolomeici din Verhovyna și de pe Valea Ruscovei, care seamănă foarte mult.

Duminică am fost invitați în orașul Kosiv, unde se desfășura festivalul huțulilor cu care ocazie am contemplat varietatea costumelor naționale huțule și spectacolele prezentate de formațiile vocale, coregrafice și instrumentale. La standurile cu obiecte de artizanat membrii delegației noastre și-au procurat frumoasele cămăși huțule „vysyvanky“, iar la standurile de artă culinară huțulă am fost invitați să degustăm din băuturile tradiționale huțule și mâncărurile specifice acestei zone. Cu greu ne-am despărțit de prietenii noștri din Kosiv, am revenit la Verhovyna unde am luat cina, ne-am luat rămas bun de la ospitalierele noastre gazde, după care am luat drumul spre casă. De pe acest drum ne-am abătut câțiva kilometri spre dreapta unde am vizitat celebra și moderna stațiune turistică și de agrement „Bukovel“, adevărată perlă a Carpaților pentru sporturile de iarnă.

În final, vreau să mulțumesc inițiatorilor acestui proiect, domnilor Ion Beuca și Vasile Benzar, primarilor din localitățile amintite și, nu în ultimul rând, Asociației „Ivan Krevan“ și să le doresc succes în implementarea și a altor proiecte asemănătoare.

*Mihai MACIOCA,
Poienile de sub Munte*

Sofia Iaricevschi,
diriginta anului IV B

În anul 1954, sub conducerea regretatului Bogdan Iaricevschi, directorul Școlii Pedagogice Ucrainene din Siret și a regretaților Alexandru Petrașciuc, dirigintele anului IV A și Sofia Iaricevschi, diriginta anului IV B, 44 de fii și fiice, aparținând minorității naționale ucrainene, după absolvirea examenului de stat au obținut diplome de învățători. Datorăm mult cu toții colectivului de profesori care ne-au format ca oameni și profesioniști și care, din păcate, au plecat dintre noi. Poate de acolo, de sus, ne-au auzit mulțumirile.

Absolvenții anului IV A au fost: Antonovici Gheorghe, Boiciuc Valerian, Corduban Modesta, Cozariuc Victor, Cușnir Victor, Fediuc Mihai, Goraș Nicolai, Gulei Lidia, Grigoraș Ioan, Haiura Erna, Hapenciuc Olga, Hostiuc Elena, Isacov Petru, Maidaniuc Nicolai, Mateiciuc Elena, Mațner Wilhelm, Pauliuc Ana, Tcaciuc Oltea, Tcaciuc Maria, Smetaniuc Eufrosina, Șoucaliuc Eugen, Zahariuc Elena, iar din anul IV B Haureș Vasile, Gherasim Ioan, Gorașciuc Tamara, Humeniuc Alexandru, Iurcec Gheorghe, Maleș Traian, Maidan Aurelia, Maidan Veronica, Marianciuc Tit, Moscaliuc Gheorghe, Olar Silvia, Perhinschi Victor, Popovici Victor, Racec Ana, Smocot Constantin, Tanasiciuc Vasile, Uhrec Ilaria, Usatiuc Vasile și Zapotoțchi Emilia. Toți absolvenții au fost repartizați la diferite școli, dar cei mai mulți dintre noi am fost repartizați în Dobrogea și Maramureș, mai ales la școlile din comunele Ruscova, Poienile de sub Munte, Rona de Sus, Valea Vișeuului, Bistra. Din cei 44 de absolvenți ai Școlii Pedagogice Ucrainene din Siret, 6 au absolvit mai târziu, cursurile învățământului superior. Astfel, Victor Popovici și Constantin Smocot au absolvit Conservatorul la București, Maidan (Andrieș) Veronica Facultatea de Filologie, Tanasiciuc Vasile, Facultatea de Biologie, Cozariuc Victor, Facultatea de Istorie-Filosofie, iar Maidaniuc

Au trecut 57 de ani

Nicolai, Academia de Educație Fizică și Sport din București.

După terminarea Școlii Pedagogice Ucrainene din Siret, a fost stabilită întâlnirea promoției după 10 ani (1964) și așa s-a întâmplat, iar apoi ne-am întâlnit după 20 de ani (1974), după 30 de ani (1984), după 50 de ani în 2004, unde ne-am înțeles în continuare să ne întâlnim în fiecare an. La 51 de ani, întâlnirea a fost la Măriței, organizator Victor Cozariuc, la 52 de ani, întâlnirea s-a desfășurat la Suceava, organizator Seserman Aurora (Huțanu), la 53 de ani, întâlnirea s-a organizat la Siret, organizatori Nicolai Maidaniuc și regretatul

Mațner Wilhelm, la 54 de ani, întâlnirea a avut loc la Câmpulung Moldovenesc, organizatori regretata Olga Hapenciuc (Sineavschi) și Veronica Maidan (Andrieș), la 55 de ani, întâlnirea a fost la Siret, organizator Nicolai Maidaniuc, la 56 de ani, întâlnirea s-a organizat la Suceava de Seserman Aurora și Corduban Modesta. La această întâlnire s-a stabilit că întâlnirea la 57 de ani să aibă loc la Grămești. Și așa cum s-a stabilit, la data de 3 septembrie 2011, a avut loc la Școala cu clasele I-VIII din Grămești, întâlnirea foștilor elevi ai Școlii Pedagogice Ucrainene din Siret, promoția 1954. La ora 10, ne-am întâlnit la Școala din Grămești, unde am fost întâmpinați de organizatorul întâlnirii, Tit Marianciuc și învățătorul acestei școli, Vasile Amariei cu elevii clasei dumnealui care ne-au primit foarte frumos cu versuri compuse special pentru acest eveniment. La întâlnire au venit 11 absolvenți din 25 care mai sunt în viață.

Corduban (Rei) Modesta după

absolvirea Școlii Pedagogice Ucrainene din Siret a profesat la Moldova-Sulița, Șerbăuți, Călinești-Cuparencu, Sighet, Ițcani, Școala nr. 2 din Suceava, iar în ultimii ani la Liceul de Artă din Suceava. A obținut toate gradele didactice din învățământ. Este pensionară și locuiește la Suceava.

Maidan (Andrieș) Veronica a urmat cursurile universitare. A profesat la Siret, Călinești și Școala nr. 1 din Câmpulung Moldovenesc de unde a ieșit la pensie. Locuiește la Câmpulung Moldovenesc.

Maleș Traian a funcționat la Poienile de sub Munte, Dărmănești, Dănila și 35 de ani la Școala

cu clasele I-VIII Iacobesti. Este pensionar și locuiește la Dănila.

Marianciuc Tit a profesat la Bălcăuți, Siret, Sinăuți, Căndești și la Școala cu clasele I-VIII Grămești - locuiește în Grămești.

Uhrec Ilaria (Cozariuc) a funcționat ca învățătoare la Dărmănești și Măriței. Este pensionară și locuiește la Măriței.

Cozariuc Victor a profesat la Pârâul Breaza, Șerbăuți, Călinești-Enache și Școala cu clasele I-VIII din Măriței. A fost directorul școlii. Este pensionar și locuiește la Măriței.

Tanasiciuc Vasile a funcționat ca profesor și ca director la Școala cu clasele I-VIII din Șerbăuți. A obținut toate gradele didactice. Este văduv și locuiește la Șerbăuți.

Gulei Lidia, primul serviciu l-a avut la Școala din Siminicea, Petrova din Maramureș de unde a ieșit la pensie.

Seserman (Huțanu) Aurora, începutul carierei de învățătoare a fost la Călinești, în orașul Lonea, iar ultimii ani înainte de pensie la

Alexandru Petrașciuc,
dirigintele anului IV A

Suceava. Activează în cadrul formației artistice „Soacrele“ în calitate de instructor.

Maidan Aurelia prima dată a funcționat la Cacica și la Școala cu clasele I-VIII din Pătrăuți. Este văduvă din tinerețe și locuiește la Suceava.

Maidaniuc Nicolai - primul serviciu la Școala Generală din Ruscova-Maramureș, după armată din anul 1957-1967, la Negostina, iar din octombrie 1967-2001, la Catedra de educație fizică de la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă“ din Siret. Este instructorul formației „Strunele Negostinei“. A obținut gradele didactice II și I la Iași și București.

Tot în prima parte a întâlnirii noastre organizatorul întâlnirii Marianciuc Tit ne-a dus cu un microbuz special la Bălinești să vizităm biserica monument istoric. Preotul satului ne-a spus că biserica este în renovare și este printre puținele monumente din timpul lui Ștefan cel Mare fiind construită între anii 1494-1499 de Ioan Tăutu. De la Bălinești am plecat la Rogojești, județul Botoșani să vizităm barajul hidrotehnic de pe Siret. Aici am primit din partea unui specialist date despre modul de funcționare și câtă energie electrică produce această instalație pentru sistemul național. În continuare, a urmat o masă festivă pregătită de familia Marianciuc Tit. Această întâlnire a însemnat o mare sărbătoare pentru toți cei prezenți. Aici, la masă, s-au depănat, cu nostalgie, amintiri din viața noastră de elevi, din viața noastră de cadre didactice, necazuri și bucurii. Buna dispoziție a caracterizat întreaga întâlnire. Cu părere de rău că iar ne despărțim, ne-am răspândit spre locurile de care ne-am legat prin exercitarea profesiei. S-a propus de către Vasile Tanasiciuc ca întâlnirea din anul 2012 să fie la Șerbăuți. Pe această cale mulțumim colegului nostru Marianciuc Tit pentru organizarea acestei întâlniri.

Nicolai MAIDANIUC

Sărbătorirea celei de-a 20 aniversări a Independenței Ucrainei

Poporul ucrainean sărbătorește an de an, la 24 august, Ziua Independenței Ucrainei, obținută prin lupta și jertfa de-a lungul multor secole dusă de către hatmanii ucraineni Bohdan Hmelnytskyi, Ivan Mazepa, Pavlo Skoropadskyi, de Symon Petliura, de poetul, scriitorul și pictorul Taras Șevcenko, de profesorul și primul președinte al Radei Centrale Ucrainene a Republicii Populare Ucrainene, Mychailo Hrușevskyi, în anii 1917-1918, de ofițerii și soldații ucraineni ș.a., fiind susținută în permanență de întregul popor ucrainean.

Anul acesta, Ziua Națională a Ucrainei s-a sărbătorit la complexul Crown Plaza din București la 15 septembrie. La recepția oferită de ambasadorul Ucrainei în România, domnul Markian Kulyk, au participat sute de invitați (oficialități române, ambasadori, atașați militari, ofițeri români, oameni de știință și cultură, precum și cetățeni români de etnie ucraineană).

Cu acest prilej, după intonarea imnurilor de stat ale Ucrainei și României, dl ambasador Markian Kulyk a rostit o cuvântare în limbile engleză, română și ucraineană în care a evidențiat principalele realizări obținute de poporul ucrainean în cei 20 de ani de la cucerirea independenței Ucrainei, precum și obiectivele economice, sociale și culturale ce urmează a fi îndeplinite în anii care urmează. De asemenea, Excelența Sa a subliniat trendul ascendent al relațiilor economice și culturale dintre Ucraina și România, două țări vecine și prietene, care au reușit în această scurtă perioadă istorică să rezolve pe cale amiabilă toate problemele litigioase.

A urmat un scurt concert prezentat de Ansamblul Soliștilor „Renaissance” de la Filarmonica Regională din Odesa, care a fost răsplătit cu aplauze de oaspeții prezenți la recepția respectivă.

*

A doua zi, respectiv la 16 septembrie 2011, a avut loc la Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”, sub egida Ambasadei Ucrainei în România, un concert extraordinar al Ansamblului Soliștilor „Renaissance”, care a durat peste două ore.

Ansamblul a fost înființat în anul 1990 de către doamna Diana Ovsienko în calitate de director și de doamna Galina Zacharova, director artistic și dirijor.

În cei 21 de ani de existență, Ansamblul „Renaissance” a susținut peste 900 de concerte în diferite orașe ale Europei, răsplătite cu diplome și distincții de către organizațiile statale și obștești.

Am fost fericit să particip, ca invitat, la acest concert susținut de Ansamblul Soliștilor „Renaissance”, care a interpretat în fața publicului, în mod magistral, un număr de 28 piese muzicale (religioase, fragmente din opere ale clasicii și cântece populare ucrainene).

Astfel dintre cântece cu caracter religios enumerăm: „Gloria” de Cekasyn, „Tatăl nos-

tru” de S. Leșiuk, „Ave Maria” de J.S. Bach.

A fost prezentată și muzica creată de mari compozitori clasici: V. Bellini (Rugăciunea Normei din opera „Norma”); L. Delibes (Legenda despre frica lui Paria din opera „Lakmé”); G. Verdi (Cântec din opera „Traviata”); S. Hulak-Artemovskiy (Cântecul Odarcăi și finalul din opera „Zaporojeanul de peste Dunăre”).

Aproape o treime din cântece provin din folclorul popular ucrainean (*Handzia, Ce noapte cu lună, Sprâncene negre, Fântâna adâncă, Luna de pe cer, Deshămați caii, băieți ș.a.*), fiind interpretate de soliști cu multă însuflețire și voioșie în funcție de conținutul textului piesei muzicale respective.

Aș remarca câteva piese muzicale care mi-au plăcut: „Dunărea albastră” de J. Strauss, compozitorul inspirat de rostogolirea domoală și fără întrerupere a fluviului Dunărea, care traversează Europa pe o lungime de 2850 km, trecând prin nouă țări, inclusiv România și Ucraina, - două țări vecine și prietene - a cărei apă se varsă lin prin cele trei brațe ale sale (Chilia, Sulina și Sfântu Gheorghe) în Marea Neagră. Acest vals, cântat fără întrerupere timp de 158 de ani (a fost compus în anul 1853), reprezintă un punct culminant al creației compozitorului respectiv, fiind alcătuit dintr-o serie de episoade cu adânc conținut poetic, care ascultate într-o bună interpretare dau impresia unei singure melodii continue, fapt care i-a reușit pe deplin Ansamblului „Renaissance”.

O altă piesă muzicală se intitulează „Cântec despre Odesa” compusă de marele compozitor sovietic I. Dunaevski, oraș pe care l-a iubit din toată inima. Acest oraș reprezintă nu numai cel

număra peste un milion de persoane, dintre care mulți foști ofițeri țariști, indiferent de originea lor etnică. Sunt legat și eu de acest oraș prin zeci de rude care au învățat și lucrează în diverse domenii de activitate.

Care dintre popoarele slave nu cunoaște cântecul popular ucrainean „Deshămați caii, băieți”. El a fost și este cântat la nunți, la diverse sărbători și chiar pe fronturile de luptă în primul și cel de-al Doilea Război Mondial.

Concertul extraordinar s-a încheiat cu cântecul „Îmi iubesc Ucraina”, muzica de P. Matvienko și textul de V. Matvienko, interpretat de soliștii Alina Koval și Iuri Bondar, melodie care a ridicat asistența în picioare în ropot de aplauze prelungite.

La finele concertului, în semn de adâncă prețuire, reprezentantul Uniunii Ucrainenilor din România dl Ion Robciuc, redactor-șef al „Curierului ucrainean”, în numele președintelui Uniunii Ucrainenilor și deputatului în Parlamentul României, dl Ștefan Buciuța, a dăruit un frumos coș de flori și diplome de excelență atât dnei Galina Zacharova, director artistic și dirijor, cât și întregului Ansamblu „Renaissance” (Olesea Kalytiuk, Iryna Dolgopolaia, Aglaia Polychronidi, Alina Koval, Ivan Odarcenko, Konstantyn Velyciko, Iuri Bondar, Valentyn Klymenko) acompañați discret și cu multă voioșie de o pianistă desăvârșită, Neli Zaițeva.

În concluzie, apreciez că Ansamblul „Renaissance” a susținut un concert extraordinar, plin de energie pozitivă care a reușit să electrizeze publicul spectator.

Merită toate laudele dnii I. Verbytskyi și V. Kobaskiy de la Ambasada Ucrainei în România pentru eforturile depuse în organizarea, desfășurarea și reușita sărbătoririi celei de-a 20-a aniversări a Independenței.

Mihai POCORSCHI

Anul acesta se împlinesc, în luna noiembrie, 10 ani de la înființarea formației vocal-instrumentale, „Strunele Negostinei“. Iată, pe scurt, câteva date despre această formație.

Autorul acestor rânduri a ieșit la pensie în anul 2001 de la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă“ din Siret și la propunerea fostului director al Școlii cu clasele I-VIII din Negostina, dl Victor Seredenciuc, m-am întors în satul meu natal, Negostina, să predau orele de educație fizică și muzică și, în același an, am înființat formația de mandoline „Strunele Negostinei“. La primele ore de muzică la clasele a VI-a și a VII-a am făcut cunoștință cu elevii acestor clase care mi-au plăcut foarte mult și mi-au căzut la suflet. Pot spune cu certitudine că pentru mine a fost un mare noroc, fiindcă acești elevi au fost foarte buni la învățătură, mulți olimpici, dar și talentați la muzică. Într-o zi, mergând acasă pe jos de la Negostina la Siret după terminarea orelor, deodată mi-a apărut în fața ochilor fosta formație de mandoline, înființată în anul 1959 de autorul acestor rânduri. La următoarele ore de muzică am arătat elevilor câteva fotografii cu formația de mandoline de altădată și am întrebat dacă ei n-ar dori să învețe să cânte la mandolină, iar ei cu bucurie mi-au răspuns că da. În acel moment am înscris pentru formația „Strunele Negostinei“ următorii elevi: Seredenciuc Otilia, Voevodico Daniela, Gorașciuc Alina, Fraseniuc Ionela, Maidaniuc Mihaela, Maidaniuc Gabriela, Fediu Adrian, Fraseniuc Daniel, Grigoricic Alina, Costeniuc Daniel, Zebreniuc Alin, Șorgot Liviu,

președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, Ștefan Tcaciuc, care a rămas plăcut surprins, văzând cum cântă acești copii la mandoline și din gură cântecele pe versurile lui Șevcenko „Думи мої, думи мої“, „Така її доля“ etc.

A doua apariție a formației „Strunele Negostinei“ s-a petrecut pe scena Căminului Cultural din Negostina la data de 1 iunie 2001 cu ocazia sărbătoririi Zilei Internaționale a Copilului. La sfârșitul anului 2003, am înființat și grupul vocal de fete care participă la spectacole împreună cu formația de mandoline. Din acest grup vocal fac parte: Alina Grigoraș, Petrașuc Anca, Fraseniuc Alina, Cherniciuc Ana Maria, Cozariuc Edera, Cozariuc Oana, Cozariuc Mariana, Cheriuc Adriana, Malanciuc Diana, Hrehorciuc Mădălina, Maidaniuc Ana Maria. Repertoriul formației „Strunele Negostinei“ este alcătuit din

Formația „Strunele Negostinei“ la cea de-a X-a aniversare

cântece populare ucrainene, cântece românești și rusești. Formația cu repertoriul său și cu interpretarea artistică deosebită, repede s-a afirmat atât pe scena negostineană, precum și la diferite concursuri „Comori de suflet românesc“, unde în fiecare an formația obține premiul II constând în bani care se împărțeau copiilor.

Aceste concursuri se desfășurau la Suceava și Câmpulung Moldovenesc în același timp când se desfășura și Festivalul Internațional de Folclor „Întâlniri bucovinene“.

În fiecare an, de la înființare, formația vocal-instrumentală, „Strunele Negostinei“ a participat la toate festivalurile minorităților „Conviețuiri“, care s-au desfășurat la Negostina, Siret, Bălcăuți, Rădăuți, Suceava, Șerbăuți, Milișăuți, Paltinu, Nisipitu, Mihăileni, județul Botoșani și Măriței, care a găzduit prima ediție a acestui festival prin inițiatorul și neobositul activist cultural Kolea Kureliuk, la fel formația a fost prezentă pe scena „Întâlnirilor bucovinene“ de la Câmpulung Moldovenesc. Pentru prima dată, în luna octombrie 2003, formația „Strunele Negostinei“ a fost invitată de Administrația de Stat din

Interviu acordat pentru Televiziunea Ucraineană de Nicolai Maidaniuc

Cernăuți - Ucraina, să participe la Festivalul Internațional de Folclor „Întâlniri bucovinene“. Festivalul s-a desfășurat la Teatrul Național de Stat din Cernăuți „Ольга Кобилянська“. Formația noastră a participat la acest festival cu cântecul „Ой на горі церква“, cântecul interpretat în duet de Antoneta Chideșa și Geanina Anheluic. Am mai participat la acest festival și în anii 2006 și 2007, și cu această ocazie am prezentat spectacole artistice în localitățile Mamaivți, Zveniacin și Vașkivți. În anul 2002, am fost invitați de Administrația Locală de Stat Cernăuți pentru un schimb de experiență cu școala de muzică din Cernăuți și cu această ocazie am vizitat Universitatea de Stat din Cernăuți „Juri Fedkovyci“ și am terminat vizita noastră la Consulatul General al României la Cernăuți - Ucraina, unde am prezentat un program de colinde în limba română și ucraineană fiindcă eram în 19 decembrie 2005, adică în preajma Crăciunului. Pentru activitatea noastră culturală, consulul general al României la Cernăuți, Excelența sa prof. Romeo Săndulescu, a înmănat formației „Strunele Negostinei“ Diploma de Onoare, când a participat, în martie 2006, la sărbătorirea poetului național al Ucrainei, Taras Șevcenko, Negostina.

Prima apariție a formației vocal-instrumentale „Strunele Negostinei“ pe scena Căminului Cultural din Negostina s-a petrecut în luna martie 2002 cu prilejul sărbătoririi marelui poet ucrainean Taras Șevcenko. La această manifestare omagială a fost prezent și regretatul

În 2009 și 2010, formația vocal-instrumentală „Strunele Negostinei“ a prezentat spectacole artistice la Iași dedicate sărbătoririi marelui poet ucrainean Taras Șevcenko. De mai multe ori formația a participat la sărbătoarea Zilei Ucrainei organizată de Consulatul General al Ucrainei la Suceava, unde a prezentat programe artistice dedicate acestui eveniment. Pentru activitatea formației noastre atât în țară, cât și în afara ei, Consulatul General al Ucrainei la Suceava ne-a oferit diplome omagiale.

„Strunele Negostinei“ au fost prezente de nenumărate ori la TVR1, TVR2, TVR Iași, precum și la radio București.

Vreau să spun că apogeul activității mele cu „Strunele Negostinei“ s-a întâmplat atunci când am primit, în 2006, invitația oficială din partea Comisiei de organizare a Festivalului Internațional „Cântecul ucrainean în lume“ din Kiev, de a participa la acest festival, în perioada 17-21 august 2006, cu ocazia deschiderii festive a celui de-al IV-lea Forum Mondial al Ucrainenilor. Festivalul s-a desfășurat la 18 august 2006 în Palatul Național „Україна“,

unde au participat 24 de formații artistice din 24 de țări unde trăiește diaspora ucraineană. Formația noastră s-a prezentat la acest festival cu 3 cântece, iar la repetiția generală a fost ales pentru spectacol cântecul „Ой у полі нивка“. Menționez că fiecare formație participa cu un singur cântec sau dans.

A doua zi după spectacol, toți instructorii formațiilor artistice au fost invitați la Ministerul Culturii și Turismului din Ucraina unde ni s-a oferit „Diploma de merit“ din partea acestui minister și participarea la recepție oficială oferită de Ministerul Culturii și Turismului din Ucraina.

Pentru activitatea cultural-artistică desfășurată pe scenele din țară și din Ucraina, de formația vocal-instrumentală „Strunele Negostinei“ din Negostina, Administrația Locală de Stat din Cernăuți - Ucraina ne-a oferit, la sfârșitul anului 2007, 18 costume ucrainene pentru fete și 4 costume pentru băieți.

În încheiere, aș vrea să mulțumesc membrilor acestei formații pentru activitatea desfășurată cu mine în acești 10 ani, prietenului meu Mihai Voloșciuc care m-a ajutat foarte mult cu mandolinele și nu în ultimul rând domnului prof. Victor Seredenciuc care mi-a dat posibilitatea să înființez formația vocal-instrumentală „Strunele Negostinei“.

Nicolai MAIDANIUC

Statul român și drepturile minorității ucrainene

Recent, în cadrul celui de-al VI-lea Congres al ucrainenilor din România, care l-a ales ca președinte al Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) pe dl Ștefan Buciuta, dna Iaroslava Harteányi, președintă a Congresului European al Ucrainenilor, participând ca invitat special la lucrări, a afirmat că Evhen Choliij, președintele Congresului Mondial al Ucrainenilor (SKU), în urma unei vizite de lucru efectuate în România, în cuvântul său a dat ca model țara noastră celorlalte state europene, afirmând că președinții organizațiilor minoritare din România sunt și deputați în Parlamentul României.

În ceea ce privește învățământul, persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să studieze și să se instruiască în limba maternă la toate nivelurile, în condițiile legii.

Învățământul se organizează pe grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar cu predare în limba ucraineană, la cererea părinților. Această cerere depinde, pe de o parte, de conștiința fiecărui părinte care se consideră etnic ucrainean și dorește ca membrii familiei (copiii) să învețe limba maternă în școală, iar pe de altă parte de atitudinea pozitivă a reprezentanților Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS), inspectoratului școlar și a conducerii școlilor.

Manualele școlare sunt asigurate de MECTS și pot fi elaborate în limba de predare a minorităților naționale, traduse din limba română sau importate cu avizul ministerului de resort din țara noastră. Datorită costurilor foarte mari la care se ridică editarea manualelor pentru minorități, din cauza tirajului redus, o idee salvatoare pentru minoritatea ucraineană ar fi importul acestor manuale din Ucraina.

În cadrul organizării olimpiadelor de limba și literatura maternă ucraineană, cu sprijinul Departamentului pentru Relații Interetnice, olimpicii premiați au beneficiat, în ultimii ani, de excursii în străinătate (Spania, Franța, Italia etc.).

Aproape în totalitate, cheltuielile UUR pentru presă, acțiuni culturale, simpozioane etc. sunt asigurate de Guvernul României prin DRI. Dar ne punem întrebarea: dacă aceste finanțări ar fi sistate, am putea supraviețui? După părerea noastră, în stadiul actual în care ne aflăm, nu vom rezista. În acest sens, considerăm că noua conducere aleasă ar trebui să elaboreze, într-un final, o strategie pe termen lung sau scurt, în care să fie inclusă și autofinanțarea, aspect pe care alte minorități l-au luat în calcul și, chiar, au făcut primii pași în această direcție.

Roman PETRAȘUC

Vizita de lucru în Satu Mare a domnului Viorel Kotyk, ministru consilier în cadrul Ambasadei Ucrainei la București

Scopul vizitei în județul Satu Mare a domnului Viorel Kotyk a fost de a participa la o întâlnire de lucru cu partea română în cadrul relațiilor transfrontaliere româno-ucrainene, în calitate sa de membru al Comisiei Interministeriale.

În acest sens, pe lângă participarea la această comisie mixtă transfrontalieră româno-ucraineană, s-a realizat și o întâlnire cu prefectul Radu Giurcă, la care au mai participat, din partea Consiliului Județean Satu Mare, domnul Octavian Lazin, precum și Mihai Macioca președintele UUR, filiala Satu Mare, care a deschis întâlnirea prezentându-l pe ministrul consilier, domnul Viorel Kotyk, ca un vechi prieten al județului Satu Mare. Acesta și-a adus contribuția la mai multe realizări în interesul sătmărenilor printre care a amintit deplasarea domniei sale cu dl ambasador de atunci, Anton Buteiko, împreună cu prefectul Gheorghe Ciocan și cu conducerea Poliției de frontieră la punctul de frontieră Halmeu-Deakovo. Scopul acestei deplasări a fost de a se constata la fața locului că sunt condiții create, fără a se face investiții suplimentare, în vederea deschiderii punctului de trecere internațională a frontierei pentru autoturisme și persoane, ținând cont că acest punct a funcționat și până atunci pentru transportul de mărfuri auto și mărfuri CFR.

În urma prezentării condițiilor la fața locului s-a constatat că lipsește doar interesul și preocuparea pentru a se îndeplini această doleanță a sătmărenilor și a județelor limitrofe. Astfel, s-au demarat demersurile comune româno-ucrainene în urma cărora proiectul a prins viață. Această realizare a devenit un mare ajutor pentru toată zona nu numai pentru sătmăreni, care până la acea dată puteau trece numai prin punctul de frontieră din Siret sau prin Ungaria.

L-am informat, în același timp, pe domnul Viorel Kotyk, despre buna colaborare între filiala Satu Mare a UUR și autoritățile locale, despre ajutorul de care a beneficiat UUR, filiala Satu Mare din partea acestora, dând mai multe exemple printre care recensământul populației din 2011 ce va avea loc în curând pentru care am solicitat și am primit asigurarea că în localitățile cu populație ucraineană vor fi numiți recenzori reprezentanți ai filialei noastre. În felul acesta, va fi eliminată suspiciunea că numărul ucrainenilor nu a fost evidențiat corect.

În acest sens, s-a dat exemplul de încălcare a legislației petrecut la recensământul din 2002. În comuna Tarna Mare, s-au declarat de etnie ucraineană doar 27 de persoane, deși numai membri ai UUR pe bază de adeziuni sunt în Tarna Mare 79 de persoane. Am aflat că atât recenzorii, cât și populația ucraineană fac confuzie între cetățenie și naționalitate. De aceea, l-am rugat pe domnul prefect să se atragă atenția recenzorilor asupra acestui lucru.

Aș face apel, prin acest articol, la toți ucrainenii, îndeosebi la cei din Satu Mare, să nu le fie frică și nici rușine să se declare ceea ce sunt, să fie atenți ca înainte de semnarea declarației să verifice corectitudinea celor declarate de ei.

O altă temă dezbătută, la insistența prefectului, a fost înfrățirea comunelor din Transcarpatia și Satu Mare. În acest scop, s-au efectuat două deplasări în Ucraina și s-a inițiat această acțiune atât în Transcarpatia, cât și în județul Satu Mare, evidențiată în presa locală sătmăreană.

Iar cu ocazia zilelor orașului Negrești Oaș s-au întâlnit o parte dintre primarii din Transcarpatia cu primarii din județul Satu Mare.

O dovadă evidentă a preocupărilor în ceea ce privește extinderea relațiilor de colaborare cu Ucraina îl constituie proiectul de modernizare a vămii Halmeu în colaborare cu autoritatea vamală din țara vecină, vizitele reciproce și corespondența purtată ducând la armonizarea proiectului care ar urma să se depună în vederea evaluării și finanțării până la 1 noiembrie 2011. Domnul Kotyk a fost rugat ca și partea ucraineană să depună partea sa de proiect în timpul stabilit pentru a nu se pierde fondurile europene.

Viorel Kotyk susține colaborarea cu autoritățile sătmărene

Dl Viorel Kotyk, după ce a mulțumit prefectului Giurcă pentru că l-a primit la dialog, a subliniat faptul că încheierea unor relații de colaborare dintre sate și comune situate pe o parte și alta a graniței de stat, vor sta la baza constituirii relațiilor interstatale. A fost apreciată și buna colaborare a organismelor județene cu UUR, filiala Satu Mare. Oaspetele și-a precizat și scopul vizitei în acest nord de țară. Ministrul consilier Kotyk face parte dintr-o comisie interministerială româno-ucraineană care evaluează frontiera de stat, în special cea de pe apă, care se impune a fi pusă la punct. Adesea cursurile de apă își modifică traseul, debitele ș.a., aspecte care pot conduce la anumite probleme. S-a vorbit apoi despre un plan de colaborare între Ministerul Afacerilor Externe din România și cel din Ucraina, fiind în pregătire o vizită a președintelui Traian Băsescu la Kiev. A fost apoi evidențiat aspectul ce dovedește creșterea în ultimii ani a nivelului relațiilor economice-comerciale dintre cele două țări. Până la sfârșitul acestui an se estimează schimburi comerciale în valoare de două miliarde de dolari, ceea ce înseamnă o dublare față de nivelul din anul precedent - 2010 și triplare față de anul 2009. Viorel Kotyk și-a manifestat optimismul privind intrarea cât de curând a Ucrainei în UE, fiind finalizat Acordul de asociere. Ucraina participă deja la o serie de activități ale NATO.

S-a mai spus că în Ucraina sunt aproximativ 100 de școli în care se predă limba română în satele cu populație minoritară română. S-a solicitat sprijin pentru susținerea și la noi în județ a învățământului în limba ucraineană. Adus în discuție punctul de trecere a frontierei de la Tarna Mare, nu s-a găsit soluția convenabilă pentru a putea avea o comunicare directă spre Ucraina într-un viitor apropiat. Unele puncte vamale mai mici au fost închise vremelnic la granița cu România. Este necesară alinierea acestora la exigențele în materie formulate de UE. Vor rămâne funcționale doar punctele care prezintă un interes de factură internațională.

Un alt aspect discutat a fost lipsa în județul Satu Mare a posibilităților de recepționare a emisiunilor radio-tv în limba ucraineană. Subiectul a rămas deschis. Se cuvine subliniat faptul că discuțiile s-au purtat exclusiv în limba română, oaspetele fiind bun vorbitor al acestei limbi pe care a învățat-o încă din copilărie, fiind născut în zona Cernăuți. Și-a perfecționat cunoștințele de limba română vreme de mai mulți ani lucrând în România.

Mihai MACIOCA

Sfârșit de vară toridă și început de toamnă bogată pe plaiurile binecuvântate de Dumnezeu ale Bucovinei.

Covorul policrom al florilor încă neatins de sărutul rece al brumelor timpurii, te-ndeamnă și te cheamă parcă la un popas pe o băncuță umbră dintr-un părculeț scâldat în verdeață, unde poți depăna în liniște, cu prietenii, nostalgice aduceri aminte despre anii tinereții mult prea grăbiți și repede trecători. Dând parcă glas acestor tainice chemări ale firii, absolvenții promoției 1956 ai Școlii Pedagogice cu limba de predare ucraineană din Siret și ai promoției 1961 ai Liceului Teoretic, și-au dat întâlnire spre a serba, la acest început de septembrie, 55 și respectiv 50 de ani de la absolvirea studiilor.

Adunarea participanților a început chiar pe aleile liniștitului părculeț din străvechea urbe rădăuțeană.

Am descins apoi la cochetul restaurant hotel Gerald's într-o sală modernă și frumos aranjată. A început forfota îmbrățișărilor tandre, a strângerilor de mână și a cascadelor de întrebări legate de sănătate, familie, copii etc.

Pe ici, pe colo au fost și ceva lacrimi stoarse în colțul ochilor, marcând parcă nostalgia tinerețelor trecute.

După ce s-a mai potolit forfota dintre mese, a intrat în acțiune și lichidul dezlegător de limbă, căci unii am avut grijă să nu venim de acasă cu mâna goală.

Colegul nostru Gheorghii Mihai și-a aranjat de la sine putere rolul de maestru de ceremonii, a adus călduroase mulțumiri colegelor Grosaru Ana și Șteiner Ioana de la pedagogie și Șoflău Domnica-Oltea de la liceu care s-au ocupat de mobilizare. S-a putut constata faptul că la ceremonia întâlnirii au răspuns „prezent“ un număr de 17 colegi de la cele două clase de la pedagogie și 13 de la clasa de liceu. Au trecut într-o

Agapă aniversară

altă dimensiune a timpului 14 de la pedagogie și 13 de la clasa de liceu. Pentru aceștia cât și pentru toți profesorii trecuți și ei în lumea celor dreپți, s-a ținut un moment de reculegere. Din binecunoscute pricini au lipsit destul de mulți dintre noi, neputând lua parte la bucuria reverderii. S-a trecut apoi la servitul prânzului alcă-

tuit mai mult din alimentație vegetariană. Colegul nostru mai sus-amintit a dat citire unui omagiu dedicat tuturor dascălilor care și-au adus contribuția pe mănșosul ogor al școlii românești semănând neîncetat pulberi de aur, la lumina secerei ascuțite a lunii peste semințele ce urmau să încolțească și să dea rod bogat, pentru că fiecare dascăl este făclia ce se stinge încet luminându-i pe alții.

Actualii senatori și deputați, precum și toți aceia care ne conduc ar trebui să aibă mereu în vedere faptul că au ajuns acolo unde sunt și datorită strădaniei depuse de anonimul învățător care adeseori este uitat în cabinetul lor de audiențe ca un obiect decorativ atunci când își

cere drepturile și numai roua amară ce-i acoperă ochelarii picură apoi pe obrajii brăzdați de ridurile adunate de-a lungul atâtor generații de copii, care s-au adăpat la izvorul neseecat al cunoașterii. Căci ce este în fond dascălul? O ființă ce se aseamănă cu sfinții. Ei au dăruit, dăruiesc și pentru aceasta Cel de Sus i-a hărăzit loc înalt la „Izvorul Lumini“, loc plin de verdeață.

Înscriindu-se pe aceste coordonate, școala de la Siret a dat absolvenți dedicați trup și suflet meseriei de dascăl. Mulți dintre ei dobândind înalte cunoștințe, au ajuns oameni de vază în peisajul cultural românesc de expresie ucraineană, printre care putem cita numai pe câțiva cum ar fi răposatul Gică Lucan - scriitor și Eugen Mihaiciuc - publicist, pe actualii profesori universitari Ion Robciuc și Ioan Rebușapcă, pe Mihai Mihailiuc - poet și publicist, Corneliu Irod - scriitor și mulți alții care au făcut sau fac cinste școlii care i-a propulsat pe orbita recunoașterii naționale.

Au răsunat apoi cântece din anii tinereții, romanețe din timpuri demult apuse, glume și amintiri depănate nostalgice.

Domnul Ion Robciuc care, alături de soția sa, a participat la această agapă aniversară a mulțumit călduros pentru momentele emoționante trăite alături de noi și ca prim-vicepreședinte al Uniunii Ucrainenilor din România, a îndemnat participanții să colaboreze mai activ la publicațiile ucrainene pe care le editează UUR.

S-au făcut multe poze în grup și în grupulețe mai mici, după care ne-am răspândit care încotro, spre casele noastre, nu înainte de a ne hotărî să ne întâlnim la anul din nou, de data aceasta la Siret, spre a ne reîncărca astfel bateriile cu bună dispoziție și confort sufletesc.

Mihai GHEORGHII

La Bălcăuți

Acțiunea a ajuns la cea de-a III-a ediție. A debutat în 2010, mai exact la 1 octombrie 2010, de hramul satului Bălcăuți, județul Suceava.

Enumerăm organizatorii: prof. Petru Șoiman, prezentator Chalapco Jeanina, membrii formației „Kozaciok“ și părinții lor.

Formația „Kozaciok“ din Bălcăuți

Iată și finanțatorii: Consiliul Local Bălcăuți (primar dl Vasile Ursachi), Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Suceava (prof. Ioan Bodnar), Fundația „Alcedo“, Centrul Cultural Bucovina.

- Siret, „Florile Bucovinei“ - Rădăuți, „Tânțaroii“ - Iaslovăț, Formația de la Palatul Copiilor din Dorohoi -

Sărbătoare în satul meu

Nu-l putem uita pe dl Viorel Chalapco, cel care a fost un factotum.

„Sărbătoare în satul meu“ s-a desfășurat de-a lungul a două zile, 1-2 octombrie 2011. Iată și formațiile participante: „Kozaciok“ - Bălcăuți, „Negostineanca“ - Negostina, „Ciutura“ - Brăiești, Câmpulung, „Bun-dița“ - Școala din Brăiești, „Plaiurile Solonețului“ - Soloneț, „Cetina“ - Vama, „Kolomyika“

deschisă.

Dacă măcar în fiecare comună, nu în fiecare sat în care trăiesc ucrainenii, am avea un OM, precum profesorul Petru Șoiman, un primar precum dl Vasile Ursachi, elevi și părinți minunați, precum cei din Bălcăuți, am putea fi cu fruntea sus. Cinste lor!

Mai adaug că toate formațiile au stat la masă, fiind primiți ca niște hrămari dragi, că doar era hram la Bălcăuți: Acoperământul Maicii Domnului (Pokrova).

A consemnat Kolea Kureliuk, cel care, împreună cu dl Dimitrie Șveduneac, s-a deplasat la Bălcăuți special pentru acest eveniment.

Kolea KURELIUK

Acțiunea s-a desfășurat la Arbore în cadrul Universității Populare a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina.

S-au implicat în organizarea ei dl primar Ionel Hrințescu, profesorii Petru Bejenariu și Gheorghe Dolinschi, precum și deputatul Mircea Irimescu, președintele SCLRB.

Înainte de a relata despre acest important eveniment, aș dori să prezint câteva date din biografia lui Stelian Gruia Iațentiuc.

S-a născut la data de 16.04.1933 în satul Clit, comuna Arbore, județul Suceava. Urmează școala primară și gimnaziul la Arbore. În anul 1982, a absolvit Liceul Comercial din Suceava, iar în anul 1955, Facultatea de Filologie a Universității din București.

Între 1955 și 1959, este bursier al Universității „Taras Șevcenko” din Kiev, unde se specializează în ucraineană.

Profesează apoi ca lector și profesor de literatura ucraineană la Facultatea de Limbi și Literaturi Slave a Universității din București.

În 1950, a debutat cu articole în ziarul „Zori noi” din Suceava.

Prof. Gheorghe Dolinschi, despre Stelian Gruia Iațentiuc

A scris în limba ucraineană „Eminescu ukrainskoiu movoiu” (1964), „Koleso” (1964), „Pastuch i dyka cereșnea” (1973), „Nadra” (1971), „Molytva i prokleettea” (1995).

De asemenea, a scris prefete la cărțile „Kobzar” și „Opovidannea” (O. Kobyleanska).

A tradus din limba ucraineană „Au trecut în goană caii”, „Antologie ucraineană de proză scurtă”, „Dumy”, Taras Șevcenko - „Poeme”, „Nebănuțitul vers din umbra lunii”, „Balada locului”.

În limba română au văzut lumina tiparului „Sâmbăta morților” (1964), „Baladele Arborei” (1977), „Nord” (1977), „Calul negru” (1983), „Prințul Constantin” (1966), „Poet pe Golgota Basarabiei” (1995), „Măgarușul năzdravan” (1991). Post-mortem, i-a apărut, în 2001, „Taras Șevcenko”.

Să trecem la cele spuse despre Stelian Gruia Iațentiuc de către o parte dintre participanți, nu înainte de a nota faptul că la această acțiune a participat și o delegație din comuna Dărmănești, alcătuită din Dimitrie Șveduneac, Victor Cozariuc, Ion Chiriliuc și Nicolai Cureliuc.

Dl prof. Petru Bejenariu a subliniat faptul că Stelian Gruia Iațentiuc a susținut de fiecare dată că este cetățean român de etnie ucraineană și se mândrea de acest lucru.

Stelian Gruia Iațentiuc comemorat la „Ziua culturii arborene”

Expoziție de carte Stelian Gruia Iațentiuc

Dl prof. Gheorghe Dolinschi a povestit despre prietenia lui Stelian Gruia Iațentiuc cu Grigore Vieru, și că a avut fericirea și onoarea să-i aibă oaspeți acasă la el și la o acțiune organizată cu elevii în 23 iulie 1993. A vorbit apoi despre Stelian Gruia Iațentiuc ca traducător, arătând participanților că Stelian Gruia Iațentiuc a tradus poezii ale poezilor de 17 naționalități din fosta Uniune Sovietică în volumul „Nebănuțitul vers al lumii”.

Despre copilăria lui Stelian Gruia Iațentiuc, a vorbit dl Bogdan Ciobâcă de 85 de ani, care l-a cunoscut foarte bine.

De departe cea mai bună prezentare a lui Stelian Gruia Iațentiuc a făcut-o preotul-profesor Bereholschi Cătălin, sub titlul „Stelian Gruia Iațentiuc, cântăreț al plaiurilor natale”. Iată ce a spus el:

„Chiar de la începutul activității sale profesionale, cadru didactic al Universității din București, Stelian Gruia Iațentiuc s-a mândrit cu faptul că s-a născut pe plaiurile binecuvântate ale Bucovinei. „Întâi sunt bucovinean, și-

Bogdan Ciobâcă, prieten din copilărie

apoi român, iar de restul vom mai vedea”, erau cuvintele pe care le-am auzit de mai multe ori din gura sa. Tot atunci a renunțat la numele de familie Iațentiuc, fiind apoi cunoscut numai sub numele de Stelian Gruia, așa semnând apoi operele sale. Dar să știți că niciun moment nu și-a negat apartenența la etnia ucraineană”.

Ori de câte ori venea la Arbore, fie în concediu sau chiar numai în trecere, stătea îndelung de vorbă cu țărani din sat, spunând mereu că este de-al lor. În tinerețea sa a fost la foarte multe clăci și baluri, fiind recunoscut ca un mare petrecăreț și, ce este mai important, acolo unde era el, era și multă veselie. Deși soția sa, Lidia, era originară din Ucraina, s-a încadrat perfect în societatea românească alături de distinsul său soț. Iubea nespuse graiul bucovinean. Eroi cărților sale sunt tovarăși de-ai lui de joacă, foști colegi de clasă, vecini sau, pur și simplu, cunoștințe din sat.

La 15 august 1993, l-am vizitat acasă cu o echipă de la TVR Iași în vederea realizării unui interviu, care să fie prezentat pe postul de televiziune. Dar am fost refuzați. „Lumea mă știe ca un adevărat urs și, uitați-vă acum la mine, că am ajuns, din cauza bolii, ca un par de clăi.”

Spre sfârșitul lui august, când a plecat la București pentru ultima dată, a trecut și pe la noi. L-am petrecut până la stația de autobuz. N-a putut veni cu mașina pentru că nu era în stare să conducă, boala fiind agravată. La despărțire ne-a spus cu tristețe: „Măi, băieți, eu mă duc”. Pe moment, n-am dat atenție.

Iată că la 16.10.1996, Stelian Gruia Iațentiuc a plecat în lumea celor drepti.

Fie-i țărâna ușoară!

Kolea KURELIUK

Mădălina Slusarec

Mădălina, fiica lui Slusarec Petru și Elena, oameni gospodari și de omenie, și-a descoperit încă de copilă vocația cântecului popular ucrainean și bucovinean. Primele clase de gimnaziu de la școala sat Izvoarele Sucevei îi devin antren pentru pasiune mai ales la serbările sfârșitului de an școlar.

Auzisem nu demult despre ea prin „gura lumii”, însă pentru o dovadă certă a talentului ei am abordat-o recent să mi se prezinte. Fata aceasta trecută ceva de 16 ani este acum elevă în clasa a XI-a la Liceul de Artă „Ciprian Porumbescu” din Suceava.

Din clasa a VI-a, s-a înscris la clubul copiilor din Câmpulung Moldovenesc unde îndrumătorul cultural Liviu Boșneag a însoțit-o cu un grup de eleve din oraș să cânte la anumite serbări și alte manifestări la școli și licee din Capitală. Debutul și-l face în 2010 cu melodii populare la posturile TV ETNO și OTV, iar în 2011, apare săptămânal în zilele de luni la emisiunea TV FAVORIT între orele 19-21 cu piesa FLORICEA DE PĂPĂDIE înregistrată de Constantin Atodiresci, profesorul ei de canto. În studioul aceluiași profesor din Suceava va mai înregistra cântecele: DRAG MI-E MIE CÂNTECUL, PLÂNGETI OCHI ȘI LĂCRIMAȘI, CU GĂINA LA NANAȘ.

- Ce planuri de viitor mai are Mădălina?

- Vreau să-mi înregistrez cântecele pe CD-uri. Doresc să-mi termin liceul apoi să urmez Conservatorul de Muzică din Cluj.

- Frumos, Mădălina, n-am ce zice. Tu și cu Ioanina Vovciuc, despre care cititorii au aflat deja din ziar, sunteți tinere talente născute pe aceste plaiuri, în anii trecuți „uiteate parcă de lume!” Cinste vouă și succes!

Decebal Alexandru SEUL

Festivalul Interetnic al Euroregiunii „Dunărea de Jos“

Consiliul Județean Galați este autoritatea administrației publice care, consecventă principiului său de susținere a dezvoltării județului, a sprijinit în mod constant promovarea valorilor culturale autentice la Dunărea de Jos - Complexul Muzeal de Științele Naturii, Muzeul de Artă Vizuală, Biblioteca „V.A. Urechia” sau Muzeul

asemenea, au fost prezenți comunitatea cehilor (ansamblul „Perliciki”) și cea a bulgarilor - Sadveiceata - din raionul Cahul - Republica Moldova și comunitatea bulgarilor - ansamblul „Izvorce” din raionul Cantemir - Republica Moldova.

La festival, au participat și reprezentanți ai etniilor din județul Galați: de la comunitatea romilor „Pro-cultura”, comunitatea turcă și ansamblul Olympos al comunității elene. Județul Brăila a fost reprezentat de ansamblul folcloric „Dunărea liniștită”, iar din Tulcea și au fost prezente ansamblul

Dl Eugen Chebac înmânează comunității ucrainene din Galați Diploma de Participare la festival

de Istorie. Consiliul Județean Galați a impus un nou ritm culturii gălățene. Numărul manifestărilor culturale de prestigiu internațional a crescut, iar Galațiul începe să se remarce ca un centru cultural important al Euroregiunii „Dunărea de Jos”. Numeroasele parteneriate internaționale ale Consiliului Județean au adus la Galați, de-a lungul timpului, artiști de valoare, iar instituțiile culturale pe care le patronază au intrat în cercul select al organizatorilor de festivaluri de renume național și internațional. Președinția Euroregiunii „Dunărea de Jos” și cea a Asociației de Cooperare Transfrontalieră, a fost acordată, în cadrul lucrărilor Consiliului la Odesa, președintelui Consiliului Județean, Eugen Chebac. Au optat pentru aceasta reprezentanții celorlalte regiuni: raioanele Cahul și Cantemir din Republica Moldova, regiunea Odesa din Ucraina, iar din România, consiliile județelor Brăila și Tulcea.

Pentru următorii doi ani, misiunea Euroregiunii „Dunărea de Jos” este una importantă și destul de dificilă având în vedere că va trebui să se mențină și chiar să se depășească nivelul de performanță la care a ajuns Euroregiunea în timpul mandatului regiunii Odesa, sub conducerea domnului președinte Mykola Skoryk. În acest sens, în ce privește primele acțiuni culturale de amploare, Consiliul Județean Galați a organizat, în luna august a.c., Festivalul Interetnic al Euroregiunii „Dunărea de Jos” inclus în programul „Promovarea culturală comună - mijloc de dezvoltare a cooperării euroregionale la Dunărea de Jos”.

Acest festival are tradiție, debutul lui fiind chiar la Galați, în anul 1999.

Pentru gălățeni, luna august a fost o perioadă bogată în festivaluri - cinci la număr. Festivalul Interetnic al Euroregiunii și Festivalul Internațional de Folclor „Doina Covurluiului” au adus la Galați peste 700 de invitați. Sute de gălățeni au umplut esplanada Casei de Cultură a Sindicatelor. A fost o expoziție de culoare, cântec, joc și voce bună adusă de artiști de pe meleagurile străine.

Ansamblurile invitate au dăruit publicului spectacole impresionante, pline de sensibilitate artistică și culoare și au cucerit și uimit publicul cu grație, energie și talentul lor.

Gălățenii au avut posibilitatea să admire ansamblurile minorităților din regiunea Odesa, Ucraina, „Juravuşka” (Comunitatea rușilor), „Cernomor” (comunitatea cazacilor), „Tărăncuța” (comunitatea moldovenilor), „Cialî cusu” și „Sendachiului” (comunitatea găgăuzilor). De

ansamblul „Pro-cultura”, comunitatea turcă și ansamblul Olympos al comunității elene. Județul Brăila a fost reprezentat de ansamblul folcloric „Dunărea liniștită”, iar din Tulcea și au fost prezente ansamblul

turc „Kaynanalar”, ansamblul tătarilor „Yildizlar” și ucrainenii din celebrul ansamblu „Zadunaiska Sici” însoțit de dl președinte al acestei comunități Dumitru Cernencu. Participanții s-au deplasat în județul Galați unde a debutat Festivalul Interetnic „Dunărea de Jos”. Formațiile din Ucraina au plecat în orașul Tecuci, cele din Cahul - în orașul Târgu-Bujor, cele din raionul Cantemir au dat un spectacol de calitate în comuna Schele, iar formațiile din Tulcea au prezentat un spectacol reușit în localitatea Slobozia Conache. Organizatorii festivalului și-au propus foarte multe activități. Programul de debut a avut loc la Complexul Muzeal de Științele Naturii cu o expoziție de carte și obiecte tradiționale, precum și organizarea unei sesiuni de comunicări științifice. Complexul Muzeal de Științele Naturii Galați a luat ființă în anul 1990 și reprezintă una dintre marile instituții muzeale ale României având ca obiective cercetarea și conservarea bio-

diversității ecosistemelor naturale, îmbogățirea patrimoniului științific, dar și educația ecologică pentru conservarea naturii. În cadrul sesiunii de comunicări științifice, dna Iaroslava Oresca Colotelo, consilier principal la Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, a prezentat o expunere documentată și interesantă despre renaștere și despre cultura ucrainenilor din România, iar din partea Ucrainei a luat cuvântul dl profesor universitar, decanul Facultății de Istorie din Odesa, Veaceslav Kuşnir.

La parterul Complexului Muzeal de Științele Naturii au fost organizate două expoziții de fotografii și expoziții de carte, reviste și ziare apărute

în România, în limbile ucraineană și română ale scriitorilor și jurnaliștilor ucraineni. Amintim doar câteva nume de scriitori și publiciști ucraineni din România ale căror opere au fost expuse în cadrul expoziției: Ion Robciuc, Mihai Mihailiuc, Mihai Traista, Ivan Ardelean, Ivan Covaci, Nicolae Corsiuc etc. Pentru participare activă la Festivalul Interetnic al Euroregiunii „Dunărea de Jos” dl Eugen Chebac, președintele Consiliului Județean Galați și președintele Euroregiunii, a acordat comunității ucrainene din localitate o Diplomă de Participare și dlui Alexandru Gherbănescu pentru expoziții de fotografii. Toate ansamblurile participante la festival au fost invitate pe scena de la esplanada Centrului Cultural al Sindicatelor unde a avut loc premiarea și au fost răsplățiți toți cei care au contribuit la buna desfășurare a festivalului interetnic.

Vichentie NICOLAICIUC-KONTUȘ

Târgul de toamnă al fructelor de pădure, ediția a II-a

În miez de Brumărel (12 octombrie) pe terenul de sport al Școlii - sat Izvoarele Sucevei, în prezența dlui primar Mihail Mechno și a altor

funcționari de la Consiliul Local, a cadrelor didactice și a părinților a avut loc cea de a II-a ediție a Târgului de toamnă al fructelor de pădure.

În deschiderea acestei manifestări a vorbit dl Ion Afloriei, directorul coordonator al școlilor din comună, care printre altele a arătat că: „pădurea - aurul verde prin fructele ei ascunde un tezaur nebănuț de vitamine, minerale care cu generozitate se pot culege și valorifica. Gospodinele știu să le conserve, sunt produse ecologice care iată că, în această zi, se pot cumpăra la prețuri destul de convenabile care parcă sfidează criza...”

Să dorim acestui târg, prin izvorul lui de sănătate, perenitate și viață lungă” a conchis domnia sa. Tot dl director a anunțat programul manifestării. Pentru început au evoluat, folosind ca scenă covorul de iarbă al terenului, grupurile folclorice: „Brăduleț” (Școala Breaza), „Colț de munte” (Școala Moldova-Sulița), „Izvoarașul” (Școala Izvoarele Sucevei) care în aplauzele participanților au prezentat cântece și

dansuri din zonele de unde provin. Mai apoi participanții au fost invitați să viziteze și să cumpere din diversitatea produselor expuse în borcănașele de pe măsuțele ordonate aranjate în spațiul amintit. Marinata de pipinci, siropurile de zmeură, merișoare, afine, fragi, trandafiri, zacuscă de pipinci, de fasole-păstăi, gemurile de afine, merișoare, fragi, zmeură au fost doar câteva dintre preparatele delicioase cele mai degustate, apreciate și cumpărate. Au cules aplauze pentru buna pregătire a târgului toți elevii Școlii cu clasele I-VIII Izvoarele Sucevei dintre care enumerăm câteva nume: Andreea Zinici, Georgiana Mechno, Georgian Moțco, Alin Bouhar (clasa a II-a), Grațielă Irimie, Andreea Gorban (clasa a V-a), Maria Severin, Constantin Sereciuc, Robert Moșulea (clasa a VI-a), Paula Alexander, Geanina Ștefan (clasa a VII-a), Adriana Mehno, Ioanina Vovciuc, Marinela Sereciuc (clasa a VIII-a). La reușita târgului din acest an au contribuit sponsorii: Anica și Ionică Zinici, Florin și Adela Irimie.

Decebal Alexandru SEUL

S-a încheiat Congresul al VI-lea al UUR

Comisia de validare a mandatorilor, aprobată de cel de-al VI-lea Congres al UUR, aduce la cunoștință că din totalul de 120 de delegați aleși de conferințele filialelor UUR, și-au exprimat votul 108 delegați.

În organele de conducere statutare ale UUR au fost aleși următorii:

Președinte

1. Buciuta Ștefan

Prim-vicepreședinți

1. Robciuc Ion
2. Petrețchi Miroslov
3. Bodnar Ioan

4. Hleba Gheorghe
5. Macioca Mihai

Secretar general

1. Horvat Liuba

Vicepreședinți

1. Ardelean Ioan
2. Cernencu Dumitru
3. Colotelo Iaroslava
4. Liber Ivan
5. Micolaiiciu Gavrilă
6. Semciuc Victor

Consiliu (Rada)

1. Buciuta Ștefan
2. Petrețchi Miroslov
3. Bodnar Ioan

4. Hleba Gheorghe
5. Robciuc Ion
6. Macioca Mihai
7. Ardelean Ioan
8. Cernencu Dumitru
9. Colotelo Iaroslava
10. Liber Ivan
11. Micolaiiciu Gavrilă
12. Semciuc Victor
13. Horvat Liuba
14. Șendroi Terezia
15. Hrihorciuc Victor
16. Nicolaiciuc Vichentie
17. Pasemciuc Vasile

Prezidiu Executiv

1. Buciuta Ștefan
2. Robciuc Ion

3. Petrețchi Miroslov
4. Bodnar Ioan
5. Hleba Gheorghe
6. Macioca Mihai
7. Horvat Liuba

Comisia de cenzori

1. Moisei Bogdan
2. Bilocopetiuc Paul
3. Semeniuc Vasile

Comisia de etică și litigii

1. Marocico Ion
2. Sauciuc Ilie
3. Spivaliuc Ledia

Rezoluția

adoptată de Congresul al VI-lea al UUR

În zilele de 30 septembrie - 1 octombrie 2011, la Timișoara, s-au desfășurat lucrările celui de-al VI-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România (UUR). Pe baza documentelor prezentate și în urma dezbaterilor s-a adoptat Rezoluția celui de-al VI-lea Congres al UUR care stabilește următoarele obiective strategice și direcții de acțiune ale organizației pentru perioada 2011-2015:

1. Păstrarea și dezvoltarea, în continuare, a identității ucrainene prin amplificarea și diversificarea activităților culturale și educative, prin cunoașterea mai bună a istoriei ucrainenilor.

2. Organizarea de manifestări științifice cu tematică ucraineană (simpozioane, conferințe) și participarea specialiștilor noștri la astfel de acțiuni.

3. Popularizarea într-o măsură mai mare a lucrărilor culturale-științifice, realizate de autori ucraineni din România, pe plan intern și internațional.

4. Sprijinirea programelor de educație a elevilor pentru ca ei să trăiască într-un spirit ucrainean; trezirea în ei a sentimentului dragostei față de limba maternă și cultura ucraineană.

5. Acordarea unei atenții speciale tineretului; atragerea și promovarea tinerilor în funcții de conducere a organizațiilor UUR.

6. Mediatizarea largă prin presa editată de UUR, site-ul UUR și prin mass-media românească a informațiilor referitoare la activitățile desfășurate în cadrul UUR și în comunitățile ucrainene.

7. Dezvoltarea și adâncirea, în continuare, a bunelor relații cu populația majoritară, cu autoritățile statului român, la cel mai înalt nivel, cu autoritățile locale și cu celelalte minorități naționale din România.

8. Dezvoltarea, în continuare, a relațiilor cu Ambasada Ucrainei în România, cu Ucraina și cu diaspora ucraineană pe baza principiilor de solidaritate, frățietate și sprijin reciproc.

9. Întărirea legăturilor UUR cu marile organizații ucrainene europene (Congresul European al Ucrainenilor) și mondiale (Congresul Mondial al Ucrainenilor, Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare).

10. Finalizarea Statutului de către Consiliul UUR prin introducerea tuturor modificărilor aprobate de Congresul al VI-lea al UUR.

11. Apărarea unității membrilor în cadrul UUR și în afara ei. Gândirea poate fi diversă, dar acțiunea trebuie să fie unitară.

12. Democratizarea, în continuare, a vieții interne de organizație. Accentul trebuie pus pe respectarea principiilor democrației și transparenței în conducerea UUR.

13. Atragerea comunităților ucrainene neafiliate Uniunii Ucrainenilor din România care au dorința de a-și păstra identitatea ucraineană.

14. Pregătirea ucrainenilor din România pentru recensământul populației din octombrie 2011. Este de dorit ca populația ucraineană să-și asume într-un număr cât mai mare identitatea națională.

15. Păstrarea, întreținerea și punerea în valoare a bunurilor UUR (sedii comunitare, muzee administrate de UUR, biblioteci etc.).

16. Asigurarea unei politici bugetare echilibrate între venituri și cheltuieli; gestionarea cât mai eficientă a resurselor financiare ale UUR. Concomitent vor fi atrase fonduri interne și externe pe bază de proiecte.

Mesaje și felicitări

Ambasadorul Ucrainei în România

14 septembrie 2011

Stimate domnule președinte,

Vă mulțumesc sincer pentru invitația de a participa la cel de-al VI-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România care va avea loc în perioada 30 septembrie - 1 octombrie 2011, la Timișoara.

Din păcate, în perioada menționată, mă voi afla în afara granițelor României cu probleme de serviciu dinainte programate și nu voi putea fi prezent la această acțiune importantă pentru comunitatea ucraineană din România. Ca urmare, Ambasada Ucrainei va fi reprezentată la Congres de ministrul consilier V. Kotyk și de consilierul V. Timiș.

Congresul Mondial al Ucrainenilor

6 octombrie 2011

Stimate domnule Buciuta,

Vă mulțumesc sincer pentru invitația la cel de-al VI-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România care a avut loc la Timișoara, la 30 septembrie 2011, precum și pentru posibilitatea pe care mi-ați oferit-o de a rosti cuvântul de salut în fața participanților la acest eveniment și pentru ospitalitatea cu care am fost primit în timpul șederii mele în România.

În numele Congresului Mondial al Ucrainenilor, vă felicit sincer pentru

Consulatul General a Ucrainei la Suceava

3 octombrie 2011

Președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, deputatului Ștefan Buciuta

Mult stimate domnule președinte, Vă rog să-mi permiteți să vă felicit sincer și cordial cu prilejul alegerii Dvs. în înalta și responsabilă funcție de președinte al Uniunii Ucrainenilor din România.

Vă doresc din toată inima putere creatoare în activitatea Dvs. publică

Folosesc acest prilej pentru a vă felicita pe Dvs. și pe toți ucrainenii din România cu prilejul Congresului ordinar al UUR, să urez activitate fructuoasă delegaților, să-mi exprim speranța că hotărârile ce vor fi adoptate vor contribui la păstrarea identității naționale a comunității ucrainene din România, la sporirea patrimoniului cultural și spiritual al ucrainenilor de pretutindeni și a poporului ucrainean în ansamblu.

Vă asigur pe Dvs. și pe toți participanții la Congres de profunda mea stimă și reconfirm disponibilitatea Ambasadei de a continua colaborarea activă cu întreaga comunitate ucraineană care numără multe mii de persoane.

Cu stimă,

Markian KULYK

realegerea Dvs. în funcția de președinte al Uniunii Ucrainenilor din România și vă doresc o activitate rodnică în dezvoltarea vieții publice ucrainene în România. Vă cunosc ca pe un adevărat patriot ucrainean și cred că lungă Dvs. experiență în activitatea publică va constitui și pe viitor o garanție a activității prodigioase a Uniunii Ucrainenilor din România spre binele întregii comunități ucrainene și a Statului Ucrainean independent.

Cu profundă stimă,
Congresul Mondial al Ucrainenilor

Președinte,

Evhen CHOLIJ

ucraineană, fericire, sănătate și numai bine.

Sunt convins că talentul Dvs. în organizarea vieții publice va servi tuturor ucrainenilor din România, dezvoltării identității lor cultural-naționale și a tradițiilor populare locale ucrainene.

Sper că colaborarea în planul dezvoltării comunității ucrainene din România va continua.

Primiți încă o dată asigurarea profundului meu respect.

Consulul general,

Vasyl BOIECIKO

Cuvântul președintelui Ștefan Buciuta la deschiderea Congresului

Stimate doamne și stimați domni, delegați și invitați,

Bine ați venit la cel de-al VI-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România. Acesta este unul dintre cele mai importante evenimente ale organizației noastre.

În deschidere, îl invităm pe Înalt Preacucernicul părinte Ilie Albiciuc, protopopul Bisericii Ucrainene a Banatului pentru a binecuvânta lucrările celui de-al VI-lea Congres al UUR.

Așa cum vă este cunoscut din Statutul UUR, scopul de bază al organizației noastre este apărarea drepturilor oamenilor care aparțin minorității ucrainene, păstrarea identității etnice, a limbii materne, a culturii și religiei, renașterea conștiinței naționale.

Uniunea Ucrainenilor este o organizație reprezentativă din România. Are reprezentant în Parlament, este membră a Congresului Mondial al Ucrainenilor, a Congresului European al Ucrainenilor, a Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare și a Asociației privind relațiile cu ucrainenii din diaspora („Ucraina - Lumea“).

*Stimați participanți,
Stimați prieteni,*

La lucrările celui de-al VI-lea Congres al UUR participă 120 de delegați și în jur de 50 de invitați.

Permiteți-mi să vă prezint oaspeții de onoare care participă la cel de-al VI-lea Congres.

Avem onoarea să-l salutăm pe președintele Congresului Mondial al Ucrainenilor, dl Evhen Cholij, care în luna iunie a făcut o vizită de lucru în România, pe președintele Congresului European al Ucrainenilor, dna Iaroslava Harteányi, pe ministrul consilier al Ambasadei Ucrainei în România, dl Viorel Kotyk, pe consilierul Ambasadei Ucrainei în România, dl Vitali Timiș, pe președintele Consiliului Regional Rachiv, Regiunea Transcarpatia - Ucraina, dl Mykola Berkela, și pe președintele Consiliului Orașenesc Rachiv, dl Iaroslav Dumen, cu care în ultimul timp s-au semnat acorduri de colaborare bilaterală, pe deputatul Uniunii Democrate a Slovacilor și Cehilor din România, dl Adrian Meroslav Merka, pe deputatul Uniunii Croaților din România, dl Mihai Radan, pe președintele

Uniunii Democrate Maghiare Timiș, dl Francisc Halas, pe reprezentantul Prefecturii Județului Timiș, dl subprefect Zoltan Maroși, pe președintele Uniunii Cehilor - filiala Timiș, Cusco Karol.

Totodată, avem onoarea de a-i saluta pe primarii și consilierii din satele ucrainene din România și pe reprezentanții mass-mediei.

Trebuie să menționăm că lucrările Congresului nostru au loc după ce, cu puțin timp în urmă, la Kiev - Ucraina, a avut loc cel de-al 5-lea Forum Mondial al Ucrainenilor urmat de aniversarea a 20 de ani de Independență a Ucrainei, unde, împreună cu alți ucraineni din diaspora, au fost invitați și reprezentanții Uniunii Ucrainenilor din România.

Cu această ocazie, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Buciuta Ștefan, a fost ales membru în Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare.

Trebuie să precizăm că în anul 2009, la Londra - Anglia, a avut loc Congresul European al Ucrainenilor unde președintele Uniunii Ucrainenilor din România a fost ales membru în Consiliu.

Stimați delegați și invitați,

Cu părere de rău trebuie să amintim că, în perioada dintre cele două congrese, comunitatea ucraineană din România a suferit pierderi mari - trecerea în neființă a președintelui executiv al UUR, Ilie Fraseniu, a vicepreședintelui filialei UUR Suceava, Bodnariuc Ioan, a scriitorilor Vasile Clem, Olexa Beuca, Homiuc Gheorghe. Propunem un moment de reculegere în memoria celor dispăruți. Mulțumesc.

Pentru buna desfășurare a lucrărilor Congresului, trebuie să alegem un Prezidiu. Propun ca Prezidiul celui de-al VI-lea Congres al UUR să fie alcătuit din 9 persoane (Se supune la vot).

Permiteți-mi să-i propun pe membrii Prezidiului UUR: Ștefan Buciuta, Ion Robciuc, Gheorghe Hleba, Miroslav Petrechi, Ioan Bodnar, Iaroslava Colotelo. Totodată, am onoarea să-i invit să facă parte din Prezidiu pe oaspeții de onoare: dl Evhen Cholij, dna Iaroslava Harteányi, dl Viorel Kotyk (Se supune la vot).

Declarație politică

Cel de-al VI-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), desfășurat în perioada 30 septembrie - 1 octombrie 2011, în frumoasa sală a Casei de Cultură a Ucrainenilor din Timișoara, a demonstrat încă o dată, dacă era necesar, că UUR este o organizație de prestigiu a etnicilor ucraineni din România. Este o organizație reprezentativă parlamentară, care face parte din Consiliul pentru Minorități Naționale din România, iar prin publicațiile sale, din Asociația Presei Minorităților Naționale din România.

Potrivit art. 62 din Constituția României și a prevederilor legilor electorale ale României, UUR este o organizație similară cu partidele și organizațiile politice.

Uniunea Ucrainenilor din România este membră a Congresului Mondial al Ucrainenilor (SKU), a Congresului European al Ucrainenilor (EKU), iar președintele UUR este membru în Prezidiul Executiv.

Recent, la Adunarea Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Ștefan Buciuta, a fost ales membru în Prezidiul Executiv al acestui forum (UVKR).

Uniunea Ucrainenilor din România face parte din Asociația pentru legăturile cu ucrainenii de peste hotarele Ucrainei (Asociația „Ucraina-Lumea“).

La Congresul UUR, au participat 170 de de-

UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA, ORGANIZAȚIE REPRESENTATIVĂ A ETNICILOR UCRAINENI DIN ROMÂNIA

legați și invitați, cărora le-au fost prezentate rapoarte asupra activității Uniunii de către președinte, de către președinții celor 12 filiale județene, precum și de către președinții Comisiilor de specialitate: Comisia de cenzori, Comisia de cultură și mass-media, Comisia de învățământ, Comisia de presă și tipărirea cărților, Comisia pentru tineret și sport, Comisia pentru probleme sociale, de familie și femei ș.a.

În cadrul discuțiilor purtate pe marginea rapoartelor prezentate, s-a subliniat necesitatea adoptării Legii Minorităților Naționale din România, care să contribuie la elaborarea principiilor și a bazei juridice clare privind statutul minorităților etnice din România. Această lege trebuie să fie susținută de toți deputații din cadrul Parlamentului, indiferent de culoare politică.

Atât președintele organizației, cât și alți vorbitori au apreciat în fața delegaților și a invitaților interni și străini, modul pragmatic în care statul român a rezolvat problema minorităților naționale și aportul bugetar al acestuia la activitatea acestor organizații.

Totodată, au arătat că mai este necesar de rezolvat unele probleme specifice etniilor mai mici în ceea ce privește reprezentarea lor în

Ștefan Buciuta la 67 de ani

Cu prilejul aniversării zilei dumneavoastră de naștere, 23 octombrie, colectivul redacțional al revistei „Curierul ucrainean“ are

bucuria de a vă adresa călduroase urări de sănătate, de bucurii și viață îndelungată împreună cu cei dragi. Sunteți unul dintre cei nu foarte mulți ucraineni care s-au apropiat de comunitate pentru a-i fi de folos cu toate puterile dumneavoastră.

Cu majoritate de voturi ați fost ales de către delegații celui de-al VI-lea Congres al UUR pentru un al doilea mandat de patru ani. Fie ca bunul Dumnezeu să vă dea tot ce vă doriți pentru a aduce la îndeplinire misiunea dumneavoastră de cea mai înaltă onoare și de maximă responsabilitate.

Din toată inima, vă dorim putere de muncă astfel încât comunitatea ucrainenilor din România să poată beneficia de toate acțiunile pe care o să le întreprindeți.

Na mnohaia lita!

Curierul ucrainean

cadrul administrațiilor publice locale, bilingvismul, încurajarea și susținerea școlilor cu predare în limba maternă prin numirea cadrelor cunoscătoare de limba maternă, respectând legile țării, stimularea elevilor și a cadrelor didactice cu performanțe bune în cadrul procesului instructiv-educativ, acordarea unor burse pentru elevii cu probleme sociale precare, precum și pentru cei cu performanțe la învățătură.

Activitatea Consiliului de Conducere al UUR, a fost apreciată ca fiind bună, fapt ce a contribuit la confirmarea, în noua conducere a Uniunii, a mai multor membri din vechea conducere.

Alegerea președintelui s-a exercitat prin vot democratic, fiind trei candidați, iar cu majoritate de voturi exprimate individual, în mod secret, a fost reales, pentru al doilea mandat deputatul Ștefan Buciuta.

Cel de-al VI-lea Congres al UUR s-a desfășurat în prezența invitaților din partea Administrației Județene Timiș, a unor colegi deputați, a reprezentanților Ambasadei Ucrainei în România, precum și a președinților Congresului Mondial al Ucrainenilor, Evhen Cholij, și Congresului European al Ucrainenilor, Iaroslava Harteányi.

Prin Rezoluția adoptată la Congres s-au stabilit unele obiective strategice și direcții de acțiune ale organizației pentru perioada 2011-2015.

*deputat Ștefan BUCIUTA,
președinte al UUR*

Discursul președintelui Ucrainei, Viktor Ianukovyci, rostit la reuniunea Consiliului Regiunilor (Extrase)

Ne-am reunit astăzi în prima ședință a Consiliului Regiunilor în noul sezon politic. Se cuvine deci să vorbim despre rezultatele activității noastre, despre starea lucrurilor, despre situația social-economică a fiecărei regiuni a Ucrainei.

Parcurgem în prezent cea mai complexă etapă a reformelor și această problemă este definitorie pentru noi. Am trecut de la primele inițiative și proiecte la aplicarea reformelor.

Este, fără îndoială, o muncă grea, de rutină dacă ținem seama de faptul că în societate încă mai persistă o atitudine destul de prudentă, chiar o neîncredere în reforme. Noi am mai vorbit despre acest lucru.

De aceea, tergiversarea sau măsurile necorespunzătoare sunt primite aspru și critic. Opozanții noștri politici folosesc orice prilej pentru a discredita însăși filosofia reformelor chiar dacă înțeleg bine și, cu ocazia campaniilor electorale, au repetat deseori că așa nu se mai poate trăi, că sunt necesare schimbări. Iar când noi am început, pentru prima dată în istoria Ucrainei independente, să ne ocupăm sistemic de reforme, a apărut problema cum să fie oprite ele, deoarece vechile obiceiuri urmăreau să folosească fondurile bugetare pentru propria îmbogățire, să se adapteze pentru a trăi, pe baza diferitelor scheme, mai bine decât trăiește societatea și noi știm acest lucru. Noi nu căutăm dușmani în țara noastră, dar vrem să trăim în așa fel, încât fiecare om să aibă un loc de muncă, să le asigurăm bătrânilor și aceluia care nu sunt capabili să muncească un trai liniștit și omenesc. Acesta este scopul nostru principal.

De aceea, Consiliul Regiunilor este unul dintre mecanismele sau instrumentele de pregătire pentru adoptarea de către putere a unor decizii concrete. Noi ne-am mai reunit de multe ori în această componentă, ne-am împărtășit experiența și am luat hotărâri în comun. Avem obligația să îmbinăm inițiativele președintelui, ale Guvernului și ale Radei Supreme cu activitatea practică a puterilor locale. Pentru că oamenii trăiesc în regiuni și puterea locală este aceea care pune în aplicare toate hotărârile care se iau la centru. Aș vrea să subliniez importanța și rolul hotărâtor pe care îl are puterea regională în procesul de reformare a țării.

Stimați colegi,

Trebuie să discutăm astăzi rezultatele curente ale dezvoltării regionale, mersul reformelor la nivel local și, totodată, să stabilim care sunt sarcinile de perspectivă.

Situația economică din Ucraina în 2011 este relativ stabilă și prognozată.

Creșterea economică se bazează pe realizarea reformelor importante în toate sferile. De asemenea, urmărim prognoza pe 2012 și dinamica existentă astăzi în economia mondială și pe piețele mondiale ca țară care are o economie orientată spre export.

Vreau să prezint câteva date sintetizate. Creșterea produsului intern brut real este de aproape 5%. Volumul producției industriale pe perioada ianuarie-iulie a crescut cu aproape 9%. Producția industrială pe primele șapte luni ale anului în curs a crescut în 22 regiuni, iar cea agricolă în 23 regiuni.

Organele puterii locale acordă o atenție prioritară sectorului real al economiei. Rezultatele concrete ale dezvoltării regiunilor sunt cele care pot caracteriza eficiența participării puterii locale la rezolvarea sarcinilor complexe cu care se confruntă țara.

Între prioritățile activității puterii locale trebuie evidențiată menținerea stabilității veniturilor populației și combaterea sărăciei în rândul populației active care presupune crearea unor locuri de muncă noi și creșterea salariului real. Este necesar în plan

local să se desfășoare o muncă continuă de legalizare a salariului, de eliminare a practicii de acordare a salariului mai mic decât acel minim de subsistență. Știm foarte bine că acolo unde se plătește un salariu mic, o parte din el se oferă „în plic“. De aceea, organele de ordine trebuie să reacționeze la acest aspect. Căci, imediat ce va începe reforma în domeniul pensiilor, viitorii pensionari vor avea de suferit.

Pe de altă parte, la buget nu intră impozitele aferente, iar cetățenii au nevoie mare de servicii medicale și de finanțare a educației.

O astfel de situație este inadmisibilă, iar puterea locală este aceea care trebuie să răspundă pentru ea. Aștept de la dumneavoastră rezolvarea acestei probleme. Trebuie să terminăm odată pentru totdeauna cu acest fenomen rușinos cum este creșterea datoriei salariale.

Acest aspect și multe altele ale situației social-economice a regiunilor noastre scot din nou în evidență o serie de probleme de sistem.

Prima dintre ele este necesitatea depășirii inerției de supraviețuire de la un buget la altul pe baza ajutorului primit, creșterea răspunderii pentru rezultatul obținut.

Într-adevăr, în lumea actuală cuprinsă de criză crește rolul statului ca regulator eficient al proceselor economice. Noi vedem că rolul statului a crescut pe măsură ce criza economică a cuprins toate regiunile din lume. Totuși, nu trebuie să identificăm acest proces cu creșterea volumului subvențiilor bugetare.

Principala răspundere pentru găsirea resurselor de dezvoltare și de creare a condițiilor instituționale pentru creștere economică în regiuni revine conducătorilor acestora.

Desigur, regiunile nu au toate același potențial economic. Totuși, baza de venituri sau starea depresivă nu pot constitui o scuză permanentă pentru lipsa de inițiativă economică a puterii locale.

Reforma fiscală și bugetară a consolidat în mod substanțial independența financiară a puterii regionale și a autorităților locale.

În curând, Parlamentul va începe să lucreze la proiectul bugetului de stat pe 2012. Deocamdată, eu am o serie de observații la acest proiect. Împreună cu primul ministru abordăm foarte principal această problemă. Dar, cu ocazia discuțiilor proiectului cu Parlamentul și apoi cu Guvernul am îmbunătățit o serie de prevederi și parametri. De aceea, Ministerul Finanțelor trebuie să lucreze în continuare la acest buget, chiar dacă el a fost înaintat Parlamentului. Așa am procedat întotdeauna. Se spune că perfecțiunea nu are limite, dar eu sunt, totuși, convins că acest proces ne va permite să ajungem la parametri bugetari cât mai optimi.

Apreciez că între sarcinile-cheie ale bugetului pe 2012, și vreau să subliniez acest lucru, se înscrie necesitatea de a se influența egalizarea proporțiilor macroeconomice de dezvoltare regională, de a se acorda regiunilor un impuls financiar real și de a se crea stimuli pentru creștere prin diversificarea surselor de resurse financiare.

Prioritară trebuie să fie și reducerea deficitului bugetar, asigurarea echilibrului bugetelor locale, realizarea politicii de cheltuieli pe baza programelor de stat și regionale speciale și bugetare optimizate.

A doua problemă. Predomină tactica câmpirii găurilor de către puterile regionale în detrimentul politicii de dezvoltare a regiunii pe termen lung. Noi am convenit că vom finaliza construcția obiectivelor de infrastructură începute, iar mai departe ne vom mișca numai în mod planificat. Privim cu 2-3 ani înainte și întocmim bugetul de dezvoltare.

Știu din proprie experiență că nu se poate realiza o dezvoltare regională de calitate fără o conducere regională eficientă.

Reforma cere fiecărui conducător regional să aibă o viziune strategică asupra dezvoltării regiunii, o cunoaștere profundă a problemelor ei interne și să aprecieze obiectiv resurse existente.

Cea de-a treia problemă o constituie nivelul ridicat al corupției la nivel regional.

De corupție este strâns legat nivelul nesatisfăcător de dezvoltare a liberei inițiative și a piețelor regionale.

Vreau să vă avertizez că nivelul controalelor va fi întărit, iar responsabilitatea pentru situația legată de corupție va reveni personal conducătorilor regiunilor. Căci în voi își pun toate speranțele locuitorii regiunilor ce v-au fost încredințate.

Cetățenii activi, întreprinzătorii așteaptă de la voi, de la puterea locală, transparentă, puritate morală și accesibilitate.

Sunt convins că conducătorii regiunilor și ai comunităților locale sunt capabili să facă ordine în acordarea serviciilor administrative, în realizarea activităților de control și supraveghere și în eliminarea birocrăției excesive. Munca în acest sens se intensifică, participați la ea, luați o poziție activă.

Orice activitate de control și supraveghere trebuie să fie reglementată clar și subordonată necesității de a sprijini libera inițiativă și nu de a fi o sursă de îmbogățire a unor persoane care fac afaceri cu statul.

Din păcate, trebuie să constat că lipsește inițiativa în ceea ce privește combaterea corupției în regiuni, că se așteaptă indicații de sus.

După cum reiese din analiza noastră, în ultimii ani, a înflorit corupția în structurile statului care au atribuții în rezolvarea problemelor legate de drepturile cetățenilor, în special ale întreprinzătorilor.

Au fost trimise în instanță aproape 4.000 de dosare penale care au ca obiect delictelor săvârșite în exercitarea anumitor funcții. Este vorba de mită, care se ridică uneori la cifre cu multe zerouri. Ei încalcă astfel drepturile cetățenilor, aduc prejudicii intereselor statului și ale cetățenilor.

Pierderile suferite de buget se ridică la miliarde de hryvne.

La ședința din iunie a Consiliului Regiunilor, s-a constatat lipsa de cadre calificate și s-a aprobat concepția privind politica de cadre. „Strategia politicii de stat de cadre a Ucrainei pe 2011-2020“ trebuie să rezolve și problema onestității.

Pentru cei ce nu au înțeles încă, reamintesc faptul că Ucraina a început o amplă campanie anticorupție. Și că a început să funcționeze Comitetul Național Anticorupție.

În viitorul apropiat, va fi semnat decretul prezidențial de aprobare a Strategiei naționale anticorupție care urmează să fie realizată atât la nivel central, cât și la cel regional.

Puterea locală trebuie, la rândul său, să elimine toate barierele administrative și corupția care frânează activitatea economică pe plan local, să asigure transparența hotărârilor luate, să restabilească încrederea oamenilor în autorități.

Numai rezolvând cu consecvență problemele arătate poate ridica activitatea economică și încuraja libera inițiativă.

Oamenii vor crede în reforme numai atunci când vor simți schimbări în mai bine în viața lor de zi cu zi, în orașul sau satul lor natal, la serviciu, în spital sau în instituția de învățământ.

Pagină realizată de *Ion ROBCIUC*

UCRAINA ■ mai aproape

Filiala Iași a UUR și-a câștigat un loc de frunte în rândul minorităților din Iași

Dr. Victor Hrihorciuc alături de participanți la acțiune

A devenit deja o tradiție pentru Municipiul Iași, ca în fiecare an, în perioada de vacanță, studenții ieșeni să se mobilizeze, să-și rupă din timpul lor liber, pentru a organiza o acțiune mult așteptată de publicul ieșean.

Sub genericul „Iashington 2011 - Ocolul Pământului în 8 ore“, acțiunea din acest an, ajunsă la cea de-a șasea ediție, s-a desfășurat într-un cadru propice, Parcul Expoziției de pe dealul Copou, în ziua de 14 august 2011.

Filiala Iași a UUR a fost solicitată să participe și să prezinte și un program artistic și putem spune că am fost favorizați într-un fel față de ceilalți participanți, fiind singurii care am beneficiat de un cort amenajat unde am putut prezenta postere cu aspecte din viața și activitatea ucrainenilor, o expoziție de carte și de publicații ale UUR, o expoziție cu ouă încondeiate precum și o demonstrație în direct privind tehnica încondeierii ouălor.

Începând cu orele 10:00, într-un cadru deosebit, cu o vreme minunată pentru astfel de manifestări, cu o afinență de public peste așteptări, s-a desfășurat Târgul Multicultural, la care au venit peste 12 comunități etnice sau reprezentanți ai studenților care învață în Iași, printre care: arabi, armeni, brazilieni, evrei, greci, italieni, indieni, japonezi, letoni, pakistanezi, polonezi, ucrainenii și alții. Fiecare etnie a avut repartizat câte un stand, unde avea posibilitatea să prezinte cele mai reprezentative obiecte, care să

reprezinte etnia respectivă. Fiecare etnie s-a străduit să prezinte ceea ce-i reprezintă, începând de la standuri cu cărți și ziare la obiecte de artă, costume populare și obiecte de artizanat și până la produse alimentare și băuturi specifice. Filiala Iași a UUR și de data aceasta s-a ridicat la un nivel corespunzător realizând un stand care s-a bucurat de aprecieri unanime din

partea vizitatorilor (un merit în acest sens revine și domnului director Sauciuc, din Paltinu, președintele organizației locale a UUR care a răspuns invitației noastre venind cu o echipă de încondeietori de ouă și cu costume populare, ștergere și alte obiecte). Și de data aceasta am avut surpriza să descoperim că în Iași există mulți oameni care sunt alături de noi având rădăcini comune cu etnia ucraineană. Unii dintre ei s-au scuzat că nu mai pot comunica în limba ucraineană sau că au uitat-o neavând cu cine conversa, alții s-au străduit și chiar au reușit să poarte o discuție în limba ucraineană. Mulți din cei ce ne-au vizitat standul au plecat cu ziare și reviste, alții s-au interesat de activitățile viitoare ale filialei, iar alții și-au exprimat dorința de a deveni membri sau membri simpatizanți ai UUR. Ne-au mai vizitat și alte persoane care s-au interesat de posibilitatea efectuării unor excursii în Ucraina sau chiar de a demara unele afaceri cu parteneri din Ucraina. Mulți dintre cei ce ne-au trecut „pragul“ au solicitat să organizăm mai multe activități de acest gen, fiind un mijloc de cunoaștere a culturii, a obiceiurilor etniilor din Iași.

Un alt moment mult așteptat și îndelung aplaudat a fost prezentarea programelor de coregrafie, muzică și dans de către majoritatea etniilor participante la această activitate.

Cu toate greutățile cu care ne confruntăm în prezent, programul pregătit și prezentat s-a bucurat de un real succes, fiind aplaudat de sute de spectatori, care se aflau la acea oră în Parcul Expoziției. Desigur programul putea fi mult mai bogat, dar ca urmare a lipsei de costume și

Participanți la Târgul Multicultural

instrumente (de fiecare dată fiind nevoie să împrumutăm de la alte organizații) a trebuit să ne rezumăm la un program mai scurt, dar bine primit de public. Pe scurt, efortul făcut a meritat, rezultatele s-au materializat în descoperirea de posibili noi membri ai organizației, cu mulțumirile din partea organizatorilor, care au oferit diplome pentru participanți. Vizitatorii au răsplătit efortul organizatorilor și participanților, dansatorilor și cântăreților participanți la această acțiune prin aplauze și mulțumiri adresate direct în timpul spectacolului sau personal unora dintre cei implicați în program.

Ne-am convins încă odată că astfel de activități trebuie continuate pentru a ne face cunoscuți și a realiza colaborări cu celelalte etnii din Municipiul Iași. Avem certitudinea că studenții de etnie ucraineană, care au venit în ultimii ani la studii la Iași, și poate și printr-o colaborare mai bună cu studenții din Ucraina, care învață în Iași, putem să ne facem cunoscuți și auziți nu numai în Iași, ci și în afara județului și de ce nu chiar a granițelor țării. În acest sens, am fost deja contactați de organizații similare din Ucraina pentru o posibilă colaborare în viitor și chiar participare la diferite festivaluri cu etnicii ucrainenii din diasporă, dar pentru aceasta avem nevoie de o susținere și de un sprijin moral și material din partea UUR, a Ambasadei Ucrainei din București, a Consulatului de la Suceava, a Ministerului Culturii.

Victor HRIHORCIUC

Multiculturalismul poartă aura dreptății între oameni

Este o vorbă veche și frumoasă „Prieten îmi este Socrate, prieten și Platon, dar mai prieten îmi este adevărul“. Din această spusă, deducem că Adevărul izvorăște din Dreptate. Unde este duhul dreptății, acolo, printre multe altele, se dă prețul corect diversităților culturale de limbă maternă și se răsplătesc fără părtinire valorile, potrivit meritelor.

A trecut un an și ceva de când Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a proclamat anul 2010 ca fiind Anul internațional al apropierii între culturi. În tot acest răstimp Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) a promovat proiecte și a tradus în practică acțiuni noi vizând promovarea multiculturalismului, a conlucrării dintre comunitățile etnice la nivel loco-regional și în relațiile internaționale.

Județul Suceava reprezintă un tărâm mirific, pe cuprinsul căruia, alături de populația majoritară românească conviețuiesc - într-un rai de sublimă înțelegere - ucrainenii, polonezi, rușii lipoveni, germani, rromi, italieni ș.a. Anual, capul de afiș îl dețin în această privință două evenimente majore, care atestă în mod public adevărul că dreptatea exprimării prin culturi diferite este singura modalitate de exprimare a spiritului ce poate face noi descoperiri de talente, insuflă respect către legile comunității și bunele orânduiri pe temelia cea neclintită a respectului față de aproapele nostru.

Astfel, prin Dreptate, cultura și educația ajung a fi un bun obștesc, pentru familii mai întâi, apoi pentru toate stările sociale, în sfârșit pentru neam. Dreptatea este mai dulce decât miera limbii prin care ea se exprimă. Drept aceea se cuvine ca Festivalul interetnic „Conviețuiri“ și Tabăra Internațională de Pictură „Bucovina - trecut, prezent și viitor“ să le menționăm ca pe niște dovezi viabile, că izvorul darurilor celor bune este Dreptatea, pentru că, după cum zice prorocul David: „norodul care va urma pe calea dreptății, va merge din putere în putere, adică din virtute în virtute“.

dr. Mihai MATEICIUC

Nu e ușor să scrii, într-un articol de gazetă, despre locul în care te-ai născut, chiar dacă ți-ai propus să te referi la un eveniment precis, lesne de rezolvat prin tehnica dialogului - să zicem. Vrei să te referi la una dar, pe negândite, te împresoară amintiri și realități care-și cer, și ele, dreptul la viață prin cuvânt, știindu-se mult mai importante ca loc în destin, fie că se numesc gard de stuf bătut de vreme și de ploii, bălți și lacuri feerice odinioară, între timp răpuse de furia desecărilor, casă părintească din care au plecat aproape toți în veșnicie, lăsând-o risipirii, stingerii, pieirii, fie că poartă numele neputinței închise în sine și retrase, discret, în tainice chemări salvatoare...

Dar exercițiul de o viață într-ale gazetăriei transferă artei poetice „luxul” melancoliei, își suflecă mânecele și trece la treabă. După cum urmează:

În ultima zi a lunii august a.c., în comuna Chilia Veche, județul Tulcea a avut loc sărbătorirea „Zilei Chiliei”, sărbătoare instituită de dna primar Georgeta Ciupitu (pe numele său de fată - Petrencu), încă din primul an al primului său mandat - acum, domnia sa fiind la al doilea. Festivitatea a avut loc pe platoul de pe faleza Dunării, la care a participat un numeros public în fața căruia au evoluat: formația de mandoline a Școlii Generale din comună instruită de dl învățător Paul Naumov, grupul de dans modern al școlii, soliști și recitatori elevi - secțiunea „tineret” fiind prezentată de grațioasa Bianca Zosima, acum liceană la Tulcea, dar solidară cu foștii colegi mai mici, alături de care a cântat și ea în orchestra de mandoline. Oaspeți din afara comunei, au fost: o formație de muzică ușoară din Sulina și cunoscuta solistă de muzică populară Maricica de la Iași (acesta fiindu-i numele de afiș). (Anul trecut fusese invitată Irina Loghin care i-a vrăjit pe chilieni cu repertoriul său româno-ucraineano-rus, ocazie cu care și-a destăinuit originile slave - prin tatăl său). Punctul culminant al serbării l-a constituit intrarea în scenă a grupului vocal ucrainean „Bila makovka” („Nufărul alb”), condus de președintele filialei ucrainene din Chilia Veche, dl Florea Lisavencu (care este și acordeonistul formației).

Doamna primar, în cuvântul rostit la deschiderea festivității, a salutat publicul și l-a felicitat pentru această zi a petrecerii și a bucuriei, a acordat diplome tuturor elevilor care s-au evidențiat la olimpiadele de peste an, precum și câștigătoarei concursului gastronomic județean, a mulțumit sponsorilor SC Delta-Rom Agricultură și Gip Est - Piscicultură care au agrementat seara muzical-dansantă cu mici la grătar și bere la discreție (nu, nu s-a îmbulzit nimeni. Așezați pe scaunele dispuse rânduri-rânduri în semicerc, costumați elegant, chilienii au fost serviți - care a dorit, desigur - de doamnele din personalul Primăriei. În timpul acesta, hora mare încinsă pe platoul larg din fața modernei clădiri a Gării fluviale a cuprins, lărgindu-se, pe toată lumea (care a dorit să joace!) - de la primar, profesori, pescari, tractoriști, interpreți și interprete, până la băbuțe gătite, marinari, adolescenți, funcționari, studenți și elevi sosiți în vacanță și cine va mai fi fost...

Seara s-a încheiat (târziu, în noapte) cu focuri de artificii la ale căror lumini multicolore s-a putut vedea cum, pe malul celălalt al Dunării, câteva pâlcuri de locuitori ai orașului Chilia Nouă au participat și ei, ca spectatori, la sărbătoarea fraților de peste ape. Și, cu aceasta, punct.

... De fapt, încă nu „punct”, pentru că, a doua zi, vizitând-o pe doamna primar la biroul său de la Primărie (construcție modernă, etajată, ridicată tot în mandatul său) am rugat-o să numească, pentru cititorii revistei noastre, câteva din multele realizări împlinite în cele două mandate ale domniei sale, în folosul obștii chilienilor - majoritar ucraineană în conviețuire armonioasă

Ați auzit, până acum, de Cazac-chioi? Nici eu...

cu românii, rușii-lipoveni ș.a. Nu i-am ascuns mirarea că, în cuvântul său rostit pe scenă, nu a încercat măcar o schiță de bilanț. Dar, mai întâi de toate, de unde ideea aceasta, cu „Ziua Chiliei“?

Dna Georgeta Ciupitu,
primarul comunei Chilia Veche

- În anul 2003, o delegație din comuna noastră, în frunte cu primarul de atunci, dl Ilie Horobeț, a fost invitată să participe la „Ziua orașului Chilia Nouă” din Ucraina. Mă incluseră și pe mine în delegație, iar la masa festivă, pe mine m-au desemnat să rostesc salutul-toast în limba ucraineană. Nu vă spun ce emoții am avut! Îmi tremura paharul în mână, mai-mai să-l vărs. Cineva a glumit zicând că pe mine nu mă lasă soțul să beau, de aceea, în loc să-l duc la gură, am pus paharul pe masă... Ei nu puteau bănui în ce stare eram, și câte emoții m-au copleșit în acea atmosferă de prietenie, omenie și drag de oaspeți. Mi-a plăcut atât de mult și ideea și organizarea „zilei” lor că, în anul următor, când am fost aleasă primar, am hotărât ca, în fiecare ultimă duminică a lunii august, să facem și noi la fel. Mă întrebați de bilanț - e sărbătoarea satului, nu un moment de propagandă electorală. Eu zic că omul care are de văzut, vede și fără să-i aduc eu aminte.

- Dar măcar nouă ne puteți spune ce „vede omul“?

- Am reparat strada principală, am reabilitat uzina de apă, iluminatul public - la care încă mai lucrăm - am extins rețeaua de canalizare, am construit Primăria nouă, am reabilitat-o pe cea veche.

- Sunteți la al doilea mandat. Veți mai candida?

- Da. Până nu voi avea apă în toată localitatea, 24 din 24 de ore, n-o să mă liniștesc. Am depus un proiect la Fondul de Mediu (AFM) pentru canalizare, stație de epurare și conducte de apă potabilă. Într-o lună, sperăm să se aprobe. Ar trebui și cei de „sus” să se gândească la faptul că Dunărea, până să ajungă la noi, adună de toate din toate țările prin care trece (O întrerupe un telefon. Ceva legat de materiale de construcție).

- Alte realizări, doamnă primar?

- Am reabilitat Școala nr. 2 (Iar sună telefonul. Se poartă, din nou, un dialog tehnic despre materialul pentru acoperișul fostului cămin cultural unde e șantier de reparații, renovare. Dna primar insistă să fie „lindab cărămiziu” precum cel (nou) al Școlii nr. 1 de alături. Nici o nuanță altfel!) Iar reabilitarea căminului cultural o facem din bugetul local - taxe și impozite.

- Biserica... e toată în „corset” de schele...

- Tocmai am schimbat acoperișul, crucile, urmează consolidarea și abia după consolidare trecem la refacerea zidăriei.

- Ați fost văzută pe acoperișul bisericii în tim-

pul lucrărilor, la înălțimea de 54 de metri, să controlați calitatea execuției.

- Avem o echipă de meșteri foarte buni, în frunte cu un maestru priceput, lucrarea e perfectă. Dar ce am văzut acolo! Tabla fostului acoperiș fiind ruginită, o cârpiseră

oamenii, de-a lungul anilor, care cu ce a avut. Printre crăpături, porumbeii au contribuit, și ei, cu un strat de ..., numai bun să încolțească semințele purtate de vânt. Biserica este un monument istoric, așteptăm, până la sfârșitul anului, certificatul de clasificare ca monument istoric.

- Când voi redacta, acasă, la București, dialogul pe care-l purtăm acasă, la Chilia, voi introduce, cu voia dumneavoastră, chiar în acest punct, unele date foarte interesante despre biserica noastră, date care conțin și o surpriză referitoare la încă un nume, în turcește, al Chiliei Vechi: „În timpul dominației otomane, credincioșii din Chilia Veche, simțind nevoia de a avea biserică și preotul lor permanent, căci le venea greu ca, pentru orice serviciu divin, să treacă Dunărea la Chilia Nouă, au cerut prin mijlocirea guvernatorului din Sulina și au dobândit învoirea (firmanul) din 1858 ca să-și construiască biserica. În baza acestei aprobări, biserica a fost construită din bârne de lemn și căptușită cu scânduri între anii 1858-1860. Serviciul divin și cântările de la strană se executau în limba slavonă și mai puțin în limba română. Sporind numărul populației, iar biserica devenind neîncăpătoare, oamenii au pus temelie unui alt locaș de închinare de proporții mult mai mari în jurul vechii biserițe rămasă în interiorul celei noi. Noua construcție are formă de cruce și același hram: „Sfinții voievozi”. În anul 1935, biserița veche, rămasă în interior a fost demolată. Clădirea bisericii, de dimensiuni puțin obișnuite, (a doua, din țară, după Biserica Neagră din Brașov), e o operă arhitectonică în care distingem caracteristicile unui amestec de stiluri gotico-slav la care, ulterior, s-a adăugat și stilul românesc vizibil în fațadă și turla Pantocratorului. Întrucât inscripția de pe clopote indică orașul Harkov, se înțelege că și celelalte obiecte cu inscripție slavonă au același loc de obârșie”.

FIRMANUL SULTANULUI

„Decret Imperial: Sultan Ibni sultan, Abdul Mejit Han, prin grația lui Dumnezeu și voința mea, Împăratul Turciei, la toți de față și viitori, sănătate. Având în vedere raportul Excelenței Sale Rașid Bei, subguvernatorul Sulinei și Președintele Consiliului Șeri și membrilor aceluși Consiliu Șeri, care raport cuprinde următoarele: Populația creștină din comuna Cazac-chioi, care comună este compusă din una sută de case și mai bine, și situată în apropierea locului destinat pentru restabilirea unor musulmani, adică lângă Chilia Veche, sus-zisa populație făcând plângere către sus-numitul guvernator prin maslatu, cum că dânșii neavând nici popi, nici biserica lor, sunt nevoiți a trece dincolo de Dunăre spre a merge la biserica lor și din această cauză, sârmanii creștini întâmpină cele mai mari greutăți pentru a trece mai totdeauna dincolo de Dunăre, cerând cu umilință să li se dea teren vomfal spre a-și putea construi o biserică în zisa comună, văzând cererea supușilor mei pentru care ordon prin acest decret al meu spre a se da de către cei în drept un loc vomfal de 21 arșini lungime, doisprezece lărgime și patru arșini înălțimea scăriilor acelei biserici, dându-li-se totodată și un venit de 600 până la 700 lei anual, pentru întreținerea vorbitei biserici din veniturile mele, de care venit nimeni nu va fi în drept a se atinge ci numai epitropii care vor fi ai acelei biserici, precum nici zisa biserică nu va fi atinsă de nimeni, fiind cu voia mea.

(Continuare în pagina 15)

Sesiunea internațională de slavistică „Studiile slave în context european“

În zilele de 7-8 octombrie a.c., Catedra de limbi și literaturi slave a Universității din București, în parteneriat cu Asociația Slaviștilor din România, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Uniunea Democrată a Slovacilor și Cehilor din România, Uniunea Ucrainenilor din România și Uniunea Polonezilor din România, a organizat a treia ediție a sesiunii internaționale de slavistică sub genericul „Studiile slave în context european“, prilej de dezbatere și analiză în câteva domenii importante: studiul limbilor și culturilor slave în Europa, perspective și provocări în lingvistica slavă, noi metode și abordări ale fenomenului literar, mentalități slave și structuri imagologice.

Evenimentul științific, care a avut o tematică bogată și interesan-

ta, a fost onorat de renumiți specialiști din România, Ucraina, Polonia, Serbia, Bulgaria, Cehia, Italia, Slovacia, Ungaria ș.a.

Prof. univ. dr. Constantin Geambașu, președintele Comitetului de organizare, a rostit un mesaj de salut adresat participanților la sesiune, exprimându-și speranța că prestigioasa manifestare științifică va aduce un suflu nou și va mobiliza noi energii în cercetarea problemelor de slavistică.

Comunicările științifice prezentate timp de două zile au condus la întrebări și discuții, caracterizate prin sobrietatea și profunzimea firească intelectualilor de bună calitate.

În cadrul sesiunii au avut loc, de asemenea, Colocviul internațional Czesław Miłosz (1911-2004), dedicat centenarului nașterii poetului

polonez, laureat al Premiului Nobel pentru literatură în anul 1980, și Colocviul internațional Taras Șevcenko (1814-1861), dedicat comemorării a 150 de ani de la moartea poetului ucrainean.

Memoriei poetului național ucrainean i-a fost consacrată o secțiune separată. Comunicările au debutat cu cea a prof. univ. dr. Borys Bunciu de la Universitatea din Cernăuți, intitulată *Formele poetice ale lui Taras Șevcenko în cadrul creației literare timpurii*. Au mai prezentat comunicări: Volodymyr Antoficiuk (Cernăuți, Ucraina), *Psalmul în creația literară a lui Taras Șevcenko și Mihai Eminescu: aspect comparativ*, Ana-Maria Tupan, «Romantic Selves - Cultural Narratives», Ioan Rebușapcă, *Aspecte ale receptării lui Taras Șevcenko în România*, Ion

Robciuc, *Taras Șevcenko și România*, Iaroslava Colotelo, *Creația lui Taras Șevcenko în lumina exponatelor muzeistice din Ucraina*, Mihai Traista, *Femeile din viața Marelui Cobzar*, Ion Cozmei, *Taras Șevcenko - unul dintre cei mai mari romantici slavi*, Ioan Chideșciuc, *Simplitatea și complexitatea pastelului „Livada cu vișini de lângă casă“ a lui Taras Șevcenko ș.a.*

Toate comunicările au fost urmărite cu interes, suscitând discuții de înaltă ținută.

Se poate afirma, cu certitudine, că Sesiunea internațională de slavistică, desfășurată la București, a fost un real succes. La succesul ei au contribuit, deopotrivă, organizatorii și participanții.

Ion ROBCIUC

(Urmare din pagina 14)

Dat în Seraiul Împărătesc, la finele lui Regep, anul 1275/1858. Constantinopol, Ministrul Domeniilor (ss) Omer“ (Extrase din Arhiva S.S.C. Topica frazelor traducerii din limba turcă, urmând, probabil, cu fidelitate originalul, deși ne aduce o extraordinară informație - aceea că așezarea Chilia Veche mai purta și numele de Cazac-chioi (în limba turcă = satul cazacilor), prin aranjamentul cuvintelor, ar da de înțeles că este vorba de localități distincte. Noroc că mărturia în piatră a sfântului locaș spulberă orice îndoială! Și încă ceva: simpatia și compasiunea Sultanului față de creștini invită la o altfel de privire asupra religiei musulmane...).

*

Și, din nou sună telefonul în biroul dnei primar Georgeta Ciupitu. De data aceasta, este soțul domniei sale. După ce închide, îmi spune:

- Soțul meu este oltean. „Tele-oltean“, cum îi spun eu, fiindcă e din Teleorman. E foarte legat de Delta. Acu' m-a sunat că pleacă, totuși, în delegație. Greu s-a hotărât! Delta, Chilia Veche este adevărata lui „acasă“.

- Dacă am opri aici lista cu realizările în folosul chilienilor de când sunteți primar, și tot ar fi impresionantă. Ce ar mai fi de adăugat?

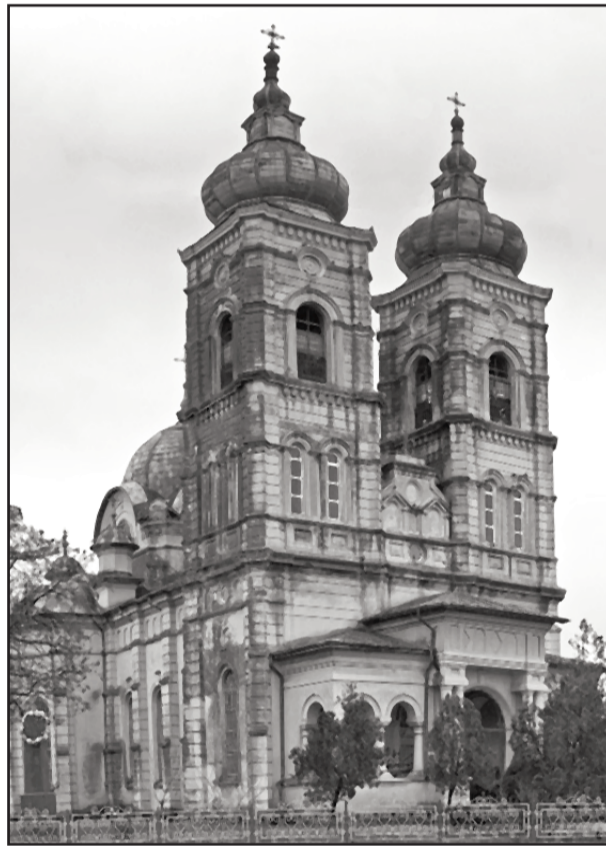
- Încercăm să facem multe, cu bani puțini. Am pus garduț din fier forjat pe toată lungimea falezii din fața pontonului, era foarte necesar. Vreau să extindem amenajarea falezii, avem în șantier baza sportivă de la malul Dunării - cam în două luni sper să facem inaugurarea. Am amenajat 3 parculețe pentru copii cu dotările necesare, am construit o piață modernă acoperită, în curând și aceasta va fi dată în folosință. Am adus bacul cu butelii, am făcut tot posibilul să rămână la Chilia. Acum e non-stop la dispoziția localnicilor. Am transformat drumul Tulcea-Chilia în drum județean și avem speranțe să-l reabilităm...

- Sunteți născută într-o zodie fericită: inițiativă-acțiune-succes.

- Când fetele mele erau mici și nu aveau astâmpăr, le spuneam că au „zgândărici“. O exista și o zodie a „zgândăriciului“?

- Doamnă primar, în mod sigur există și ne mulțumiri. Care din ele vă doare cel mai mult?

- Că nu avem locuri de muncă. Parțial, am rezolvat problema angajărilor prin colaborare cu

Biserica din Chilia Veche
- monument istoric

cele două firme amintite mai devreme; din păcate, doar parțial.

- La sărbătoarea „Zilei Chiliei“ grupul vocal „Bila makovka“ a încântat auditoriul cu un program de cântece ucrainene pe care le știu și eu (în parte), încă din copilărie când, la toate sărbătorile, ele răsuna în toate casele, cântate de gazde și musafiri pe 2,3 voci. Componentii formației „Nufărul alb“, acum aproape toți la vârsta pensionării, sunt foștii copii și tineri care au învățat acele cântece de la bătrânii de atunci. După părerea mea, cu toată admirația pentru prestația lor artistică, cred că fiecare corist sau coristă ar trebui să aibă alături, pe scenă, 1,2,3 tineri, astfel ca, ștabela comorilor de cântece moștenite să meargă mai departe. Toate corurile ucrainenilor din țară au în componență tineri. Chilia Veche are multe fete frumoase și băieți frumoși - cu toții talentați - ar avea ce arăta lumii. (Deși este știut faptul că un caracter frumos face chipul frumos la orice vârstă. Și invers...). De altfel, am văzut că dl Florea Lisavencu și-a luat ală-

turi un nepot, un brav căzăcel de 5 sau 6 anișori care ținea binișor ritmul cazaciocului. Și mai era și o domnișoară... E un început!

... Dialogul nostru a continuat pe încă multe alte subiecte: de la greutățile vieții oamenilor săraci și bolnavi până la stema, blazonul comunei Chilia Veche, de la „-enko“ al numelui părinților și străbunilor noștri devenit „-encu“ în certificatele de naștere și cărțile de identitate ale urmașilor (modificare hotărâtă de „sus“, de cineva, cândva, demult), până la proiectul publicării monografiei localității (una fiind deja întocmită de dl profesor Mihai Fediuc, acum ieșit la pensie... „să vedem cum îl convingem să o publicăm, totuși...“).

Omul faptei care este dna primar Georgeta Ciupitu mi-a indus energia de a scutura aceste rânduri de melancolie, tristeți sau nostalgie - așa cum scuturi un pom de fructele coapte. Unul din fructele căzute din pom chiar în josul paginii de față, îl ofer cititorilor și îl dedic, cu toată dragostea, chilienilor mei:

Chipul pierdut

Răzbește iarba neagră printre spărturi de gard

S-a smuls din jar, la maluri, ultimul fum, subțire,
în sfredel, pe sub nouri. Plaurii încă ard
pe bălțile secate la ultima smintire.

Și iată că, -nnodeate, cărările se zbat
când, reîntorși acasă, timpu-nturnăm cu
pasul...

Oglinda înghițită-n pereți a îngropat
Chipul pierdut ce-l caut, răsul de-atunci și
glasul.

Foșnind din oseminte, năluca, giulgi subțire
Pe creștet îmi așază ca vâlul de mireasă.
Subpământeanul șuier, îmbietorul mire
mă trage cu odgonul de ceață-n recea-i
casă...

Cobor cu împăcare pe treptele de lut
Tăcerile sculptează în aer bolți deschise.
În rădăcini, se pare, pe rând, mi s-au pier-
dut

Nădejtile, răbdarea, trupul furat de vise.

Silvia ZABARCENCU